

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ephesini Concilii Generalis Pars III. Sub Cælestino papa I. anno CCCCXXXI.

Parisiis, 1644

Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini in sanctum symbolum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15241

fratrem & coepiscopum nostrum Maximianum Constantinopolitanæ ecclesiæ sacerdotem, diuino illic iudicio consecratum; vt ægritudinis morbum, quem astutiæ venena * solius infuderant, superet simplicitatis dulcedo succedens: qui non illic aliud quam credimus poterit prædicare, nisi quod a decessoribus meis nobiscum positus frequenter audiuit. Datum xv. Kalendas Octobris, Theodosio xiv. & Maximo Consulibus.

* sopitis

CYRILLI ARCHIEPI- KΥΡΙΑΛΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙ-
scopi Alexandrini in fan- σκόπου Αλεξάνδρειας εἰς τὸ
ctum symbolum. ἅγιον σύμβολον.

Dilectis & amantissimis Anastasio, Alexandro, Martiniano, Ioanni, Paregorio presbytero, & Maximo diacono, ceterisque orthodoxæ fidei patribus monachorum, & vobiscum monasticam vitam agentibus, ac in fide Dei solidatis, Cyrillus in Domino salutem.

Τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινότησι, Αναστασίῳ, Αλεξάνδρῳ, Μαρτινιανῷ, Ἰωάννῃ, Παρηγορίῳ πρεσβυτέρῳ, καὶ Μαξιμίῳ διακόνῳ, ἔλοιποῖς ὀρθοδόξοις πατέρας μοναχῶν, καὶ τοῖς σὺν ὑμῖν ὁμοίῳ βίον ἀσκοῦσι, καὶ ἐν πίστι θεοῦ ἰδρυμένοις, Κύριε μὲν ἐν κρείῳ χαίρειν.

C. XLIII. **S**TVDIVM ac diligentiam vestræ caritatis nunc quoque haud mediocriter commendare possum, & maximi faciendam esse dico. Etenim diuinas doctrinas desiderare, & factorum dogmatum rectitudinem studiose persequi, quis non valde admiretur? Hæc enim res vitam sine termino ac beatam conciliat, neque irremuneratum erit iis in rebus impensum studium. Dicit enim ad cælestem Patrem & Deum Dominus noster Iesus Christus: *Hæc est autem vita eterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum Christum.* Recta sane & irreprehensibilis fides, quam fulgor ex bonis operibus comitatur,

Ioan. 17.

Τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπον ὅτις ὑμετέρας ἀγάπης καὶ νου οὐ μετελεύσει ἐπαρνέσασθαι ἔχω, καὶ ἄξιον εἶναι φημι τοῦ παντὸς λόγου. τὸ γὰρ τοῖς θεῶν ἐφέσθαι μαθημάτων, καὶ τῆς τῶν ἱερῶν δογμάτων ὀρθότητος μετέποιεῖσθαι φιλεῖν, πῶς ἐκ αὐτῶν ὑπεραγάσασθαι τίς; καὶ γὰρ ὅτι ζωῆς τῆς ἀπείρου καὶ μακαρίας τὸ χεῖμα πωροῦσθαι, καὶ ἐκ ἀμάρτιας ἐν γὰρ τούτοις ἀπουδῆ. φησὶ γὰρ πῶς πρὸς τὸν οὐρανόθεν πατέρα καὶ θεὸν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· αὐτὴ δὲ ἔστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκασθε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλες Ἰησοῦν Χριστόν. ὀρθὴ γὰρ πίστις ἔστω ἀκατάσκοπός, σὺν δρόμον ἔχουσα πλὴν ἔργων ἀγαθῶν φαιδρότητα,

ANNO CHRISTI 431.

παντός ἡμᾶς ἐμπλήσῃ ἀγαθῶν, καὶ διαπρεπῆ λαχόντας τῷ δόξῳ δοξαζομένης. *περὶ τῆς ἐπιπέρας*, εἰ ἀμοιροδοξα φαίνοιο δογματῶν ὀρθῶν, καὶ ἀδιαβλήτου πίστεως, ὀνήσασθαι αὐτῶν, ὡς γὰρ οἶμαι, κατ' οὐδένα ἕρπον τῷ τοῦ αἰθερῆτος ψυχῶν. ὡς περ γὰρ ἡ πίστις χωρὶς τῆς ἔργων νεκρὰ ὄσιν, οὕτως εἰναι φανερὸν ἀληθῆς καὶ τὸ ἐμπαλιν. ἐκοῦν συναλαλαμπέτω τοῖς τῆς βίωσις ἀσχημασι καὶ τὸ ἀμαίμητον ἐν πίστι. ἄρποι γὰρ οὕτως ἐσόμεθα, κατὰ τὸ πᾶν πᾶσι Μωϋσέως νόμον. τέλειος γὰρ ἔση, φησὶν, ἐν δυνάμει κυρίου. *Ἐ* δὲ τὸ πᾶν ἔχῃ ὀρθῶν ἕξ ἀμαθίας ὀλιγορήσαντες, εἴτα τῆς ἰππευτικῆς ἐαυτῶν ἰππευτικῶν βίον, εἰκοσὶ πῶς αἰδράσιν ἐφ' αὐτῶν λαχρόσι τῆς περὶ τοῦ χαρακτῆρα, πεπλανημῶν δὲ καὶ διάστροφον τῆς ὀμμάτων τῷ βολῶν. ὡς καὶ πρέπειν αὐτοῖς τὸ διὰ φωνῆς Ἰερεμίου πρὸς τῷ τῆς Ἰουδαίων μητέρας, φησὶ δὲ τῷ Ἰερουσαλήμ, εἰρημῶν πρὸς τῆς θεοῦ. ἰδοὺ ἔκ εἰσιν ὀφθαλμοὶ σου ὀρθοὶ, οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή. καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ὕγια καὶ πρὸς τῆς ἄλλων ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς νοῦν, καὶ διαμνησθῆναι γραμμάτων ἱεροῦ περὶ τῆς φωνῆς καὶ λέγοντος. ὀφθαλμοὶ σου ὀρθοὶ βλέπετωσαν. ὀρθῆ δὲ βλέψις ὀμμάτων τῆς ἔσω κεκρυμμένων τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀπεξέτασιμῶς περὶ τῆς διδάσκειν, κατὰ γὰρ τὸ ἐγγυρωῦν, ὅτι εἴη δὲ γένοντο, πρὸς θεοῦ λόγους. βλέπομεν γὰρ ἐν ἐσότητι καὶ ἀνίματι, καὶ γνώσκομεν ἐκ μέρους. ὅτι μὲν ἐν τῆς ἀληθείας ἐπίσημοι φῶς τοῖς ἐδέλοισιν ὀρθῶς τῷ πρὸς αὐτῶν γνώσιν εἶναι.

omni bono nos implet, & praeclaram nactus gloriam ostendit. At operum fulgor, si expers videatur esse rectorum dogmatum, inculpatæque fidei, humanæ animæ nullo modo, ut arbitror, utilis fuerit. Nam sicut fides absque operibus mortua est; ita quod e contrario conuertitur, verum est. Igitur simul fulgeat cum honestæ vitæ gloria etiam integritas fidei. Ita enim crimus perfecti, iuxta sapientissimi Moysis legem: *Perfectus enim*, inquit, *eris coram Domino Deo tuo.* Qui vero ex stultitia contempserunt rectam habere fidem, quamuis honesta vita se ornent, comparantur quodammodo viris ingenua quidem faciei forma, oculis vero errantibus ac distortis: atque ad eo competit in eos, quod a Domino per Ieremiæ vocem ad Ierusalem Iudæorum matrem dictum est: *Ecce non sunt oculi tui recti, neque cor tuum bonum.* Oportet igitur, ut ante alia sanam in vobis mentem possideatis, & sanctæ scripturæ memores sitis alloquentis & dicentis: *Oculi tui recta videant.* Visus autem rectus oculorum intus absconditorum est, posse sermones, qualescumque de Deo fiant, pro eo atque concessum est, videre subtiliter & exacte. Videmus enim in speculo & anigmate, & cognoscimus ex parte: sed qui ex tenebris profunda reuelat, lumen veritatis infundit his, qui ipsius cognitionem rectam capere volunt.

* τὸ πᾶν πᾶσι.

* ἡ ἐπιπέρα.

1. Cor. 2.

Dent. 18.

Ierem. 22.

Prover. 4.

1. Cor. 13.

Iob. 12.

Eph. 12.

Oportet igitur, vt coram Deo procumbentes dicamus: *Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte*: quandoquidem a rectitudine sacrorum dogmatum excidere nihil aliud est, quam manifeste in morte obdormire: a qua rectitudine excidimus, quando scripturas diuinitus inspiratas non sequimur; sed vel præsumptis minime laudatis opinionibus, vel studio & propensione in eos qui circa fidem non recte incedunt, mentis nostræ momenta inclinare, & nostras in primis animas lædere conuincimur. Assentiendum igitur iis est qui rectam fidem ad sacrarum prædicationum sententiam diligenter examināt, quas & per Spiritum sanctum tradiderunt nobis, qui ab initio ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis: quorum vestigia sequi studuerunt etiam celeberrimi patres nostri, qui venerabile & vniuersale fidei definierunt symbolum in Nicæa olim congregati: cum quibus sane & ipse Christus confedit, qui dixit: *Vbi fuerint duo vel tres in nomine meo congregati, illic sum in medio eorum*. Nam quod Christus præfederit inuisibiliter sanctæ & magnæ illi Synodo, quomodo licet ambigere? Basis etenim quædam & fundamentum firmum & inconcussum per vniuersum orbem imponebatur, imo vero iaciebatur, illa nimirum sinceræ ac irreprehensibilis fidei confessio. Quod si ita est, quo pacto aberat Christus, cum ipse sit, iuxta sapientissimi Pauli vocem, fundamentum? *Fundamentum enim aliud*, inquit,

Luc. 1.

Math. 18.

1. Cor. 3.

ἡ Τηγαροῦ ἡμᾶς δὲ ἀποστασίαν, λέγοντας· Φώσον ἑὸν ὀφθαλμοῦ μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον· ὁ γὰρ τῆς ὀρθότητος τῆς ἱερῆς δογματικῆς ἀπολαβεῖν εἶη αὐτῶν οὐδὲν, πλὴν ὅτι σαφῶς ὁ ὑπνώων εἰς θάνατον. ἐκπίπτου δὲ τῆς ὀρθότητος, ὅτε μὴ ταῖς θεοπνεύστοις ἐπιπέθετα γραφαῖς, ἀλλ' ἢ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιπαυομέναις, ἢ κατὰ πρῶτον πλὴν πρὸς γένηται ἐκ ὀρθοποδοῦντας πρὸς τὴν πίσιν, ταῖς τῆς ἑαυτῶν διανοίας ἀπονεμόντες ῥοπᾶς, καὶ πρὸς γὰρ τῆς ἄλλων ταῖς ἑαυτῶν ψυχὰς ἀδικοῦντες ἀλίσκομεθα. πείσειον δὲ οὐ τοῖς τῆς ὀρθότητος ἡπιδηγηταῖς πρὸς τὸ τοῖς ἱεροῖς κηρύγμασι δοκοῦν· ἀ καὶ διὰ πνεύματος ἁγίου ᾤρέδσαν ἡμῖν ἀπὸ θεότητος αὐτόπαι, καὶ ὑπερέτα γυρόμενοι πρὸς λόγου· ὡν τοῖς ἴχθει ἀκολουθεῖν ἐσπούδασαν καὶ πάντες ἡμεῖς, ὅτι σπῆλον τε καὶ οἰκουμένην τῆς πίστεως ὀρεσάμενοι σύμβολον, ἐν τῇ Νικαίᾳ ὡν σωματικῶν κατὰ καιροῖς· οἷς δὲ καὶ αὐτὸς συνέδρῳ ἡμεῖς ὁ Χριστός· ἔφη γὰρ· ὅτι ὅπου ἐὰν ὡσι δύο ἢ τρεῖς συναχθέντες εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. ὅτι γὰρ πρὸς ἑδρος ἡμεῖς ἀσφατῆς τῆς ἁγίας καὶ μετὰ τῆς ἐκείνης συνόδου ὁ Χριστός, πῶς ἔστι ἀμφιβάλλειν; κρηπίς οἷα τις καὶ θεμέλιος θεμέλιος καὶ ἀκροδαντός τοῖς ἀναπάσαι πλὴν γὰρ ἀεὶ βάλλετο, μᾶλλον δὲ κατεβάλλετο, τῆς ἀκραφνοῖς καὶ ἀνωμήτου πίστεως ἐὶ ὁμολογία. εἶτα πῶς ἀπὸ ὁ Χριστός, εἶπε ἡμεῖς αὐτὸς ὁ θεμέλιος, κατὰ τὴν τῆς ἑσφάτου Παύλου φωνῆς; θεμελίον γὰρ ἄλλο, φησὶν, οὐδεὶς

ANNO CHRISTI 431.

οὐδέ τις δυνάστη θείαν ἀφ' ἧς κείμενον, ὃς ὄστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. πλὴν πῶς ἐκπεποιθὼς ἀφ' ἐκείνων καὶ ὁμοδοξῶν πῶς τετηρηκασιν ἀδιαβλήτως καὶ μετ' αὐτοῖς γεροντότεροι ἀγιοπάτριες, καὶ ποιμένες λαῶν, Ἐφωσῆρες ἐκκλησιῶν, καὶ ἀπεχρήσατο μισαγωγοί. ἑλλειποῦς δὲ ὅλως οὐδὲν, ἤρουν παρεωραμένον τῆν ἀναγκαίων εἰς ὄνησιν κατὰ τοῦ ἐν ταῖς τῆν πατέρον ὁμολογίαις, ἤρουν ἐκδέσσειν, αἷς πεποιθῶτα πρὸς τῆς ὁρθῆς καὶ ἀκαπιλάτου πίστεως, εἰς ἑλεγχον μὲν καὶ διάδοξον αἰρέσεως ἀπίστης καὶ δυσεβοῦς ἀδυροσομίας, εἰς βεβαίωσιν δὲ καὶ ἀσφάλειαν τοῖς ὁδοποδοῦσι πρὸς τὴν πίστιν· οἷς ὁ λαμπερὸς ἀνέπειλεν ἐως φόρου, καὶ διήρξασιν ἐν ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς, καὶ τὴν ἀληθείαν ἐν ἡσυχίᾳ φῶς ἐκείνου ἀγίου βαπτισματός χάριτος.

Ἐπειδὴ δὲ γέγραφεν ἡμῶν ἡ δὲ λείπει, ὡς παροχρητέουσι ἡμεῖς ἐφ' ἃ μὴ παροχρητέουσι ἐν τῷ συμβόλῳ, τῆν ἐν αὐτῷ ῥημάτων πλὴν δυνάμιν ἢ οὐ συνιέντες ὁρθῶς, ἢ καὶ ἐν τῷ παροχρητέουσι ταῖς ἡμεῶν συγγραφαῖς εἰς ἀδούκωτον ἀποφερόμενοι νοῦν, εἴτα χεῖρ καὶ μετὰ τὴν πρὸς τούτων αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς ποιήσασθαι λόγους, καὶ διεξιλέωσθαι σαφῶς πλὴν τῆς ἐκδέσεως δυνάμιν, δεῖν ὡς εἶπω, ἀπὸ εἰς νοῦν ἡκεῖ ἐμὸν, ἡπὸ δρομάδων εἰπεῖν. ἐξέμειθα δὲ πανταχοῦ ταῖς τῆν ἀγίων πατέρον ὁμολογίαις τε καὶ δόξαις, ὁρθῶς καὶ ἀπαροκλινώως βασιανίζοντες τὰ ἀφ' αὐτῶν εἰρημῶνα. ἡδὴ μὲν γὰρ καὶ ἐκείνη ἀγία σύνοδος, ἐκείνη γὰρ, φημί, τῆν Ἐφεσίων συνειλεγμένη καὶ βούλησιν θεοῦ,
Concil. Tom. 6.

nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Iesus. Quapropter expositam ab illis & determinatā fidem probe seruarunt etiam hi, qui secuti sunt eos, sancti patres, populorumque pastores, & ecclesiarum luminaria, ac solertissimi mysteriorum doctores. Nihil autem omnino prætermisum vel contemptum ex his, quæ sint ad utilitatem afferendam necessaria, viderit quis in patrum confessionibus, hoc est, expositionibus, quas de recta & minime adulterata fide ediderunt ad coarctandas & subuertendas vniuersas hæreses, impiasque blasphemias, & ad eos solidandos atque confirmandos, qui in fide recte incedunt, & quibus fulgidus ortus est lucifer, diesque, ut scripturæ dicunt, illuxit, sanctique baptismatis gratia veritatis lumen immittit.

Quoniam autem vestra pietas scripsit, quod nonnulli quæ in symbolo continentur eo detorquent quo non oportet, verborum symboli vim vel non intelligentes recte, vel etiam ex eo quod quorundam scriptis dediti sunt, in sensum reprobum delati, itaque opus esse ut ego quoque de his ipsis rebus vobis disseram, & expositionis vim perspicue interpreter; censui, ea quæ nunc animo occurrunt, cursim dicenda. Sequentes autem in omnibus sanctorum patrum confessionem & sententiam, recte & animo nusquam inclinato quæ ab illis dicta sunt examinabimus. Iam enim & sancta Synodus, illa inquam in Epheso iuxta voluntatem Dei congregata,
D d d

1. Petr. 1.

cum aduersus Nestorii peruersam opinionem sententiam tulit & sanctam & accuratam, simul quoque pari sententia & pœna condemnauit uocum nouitates aliorum, quotquot vel post illum forent, vel ante illum fuerunt, qui eadem cum illo saperent, dicereque vel scribere auderent. Etenim consentaneum erat, condemnato semel ob tam profanas uocum nouitates viro, vt non vnus dumtaxat feriretur, sed, vt sic dicam, vniuersa illorum hæresis atque calumnia, quam contra pia ecclesiæ dogmata fingunt, dum prædicant duos filios, & impartibilem diuidunt, cælumque ac terram quod hominem latrâ colant, crimine denotant. Vnum enim Dominum Iesum Christum & superiorum spirituum sancta multitudo nobiscum adorât. Ne autem a quibusdam ignoreretur vis symboli, quod in omnibus ecclesiis Dei auctoritatem obtinet & prædicatum est, sanctorum patrum sententias, hoc est, expositiones in commentarios illic factos retuli; vt scirent hi qui eas legunt, quomodo sanctorum patrum expositionem, hoc est, sincerum rectæ fidei symbolum intelligi conueniat. Opinor autem & vestram caritatem in eum libellum incidisse, quem de his rebus conscripsimus. Ipso nunc quoque, vt dixi, ad verbum proposito symbolo, illico Dei ope ad singula quæ in eo traduntur, perspicue interpretanda conuertar. Scio enim beatissimum Petrum scripsisse :

ἡς Νεστορίου κακοδοξίας οὐδὲν καὶ ἀκριβῆ κατανενοησοῦσα πλὴν Ἰησοῦ, καὶ τὰς τῆς ἐπέροισι κεινοφανίας, οἵπρ' αὐτὸν ἢ γινώσκοντες μετ' αὐτὸν, ἢ καὶ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι, τὰ ἴσα φρονούσαντες αὐτῶν, καὶ εἰπεῖν ἢ γενέσθαι ὁμιλοῦντες, συγκατέκρινον ἐκείνῳ, πλὴν ἴστω αὐτοῖς ὁπρὸς αὐτὸν δικίω. καὶ γὰρ πλὴν ἀκόλουθον, ἐνὸς ἀπαξ ὁπρὸς ταῖς οὕτω βεβήλοις καινοφανίαις κατανενοησοῦσθαι, μὴ καὶ ἐνὸς μᾶλλον ἐλθεῖν, ἀλλ' ἴν' οὕτως εἴπω, καὶ πάσης αὐτῶν τῆς ἀίρεσεως, ἢ τοῦ τῆς συκοφαντίας, ἢ τῆς πεποιήτων καὶ τῆς δισεβῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων, δύο πρεσβυτέρους ἵκοις, καὶ διατέμνοντες ὁ ἀμέλειον, καὶ ἀνθεοπολατρίας ἐγκλημα καὶ ἀερόφοντες οὐρανὸν τε καὶ γῆν. προσκυνοῦν γὰρ μὴ ἡμῶν ἢ τῆς αὐτῶν πνευμάτων ἀγία πληθὺς ὁ ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. ἰστέρον δὲ τοῦ μὴ ἀνοεῖσθαι ὁρᾶ ἵνα τῆς συμβόλου πλὴν διώταμιν, ὁ καὶ ἐν ἀπάσας τῆς ἀγίας τῆς θεοῦ ἐκκλησίας καὶ κρατῆ, καὶ κεινήρυκται, πατέροισι ἀγίων δόξας, ἢ γινώσκοντες ἐκείνους, ἐνέταξα τοῖς αὐτοῖσι περὶ ἀερόφοντες ἰσομνημασιν· ἴν' εἰδῆσθαι ὁ ἐντυγχάνοντες αὐταῖς, ἵνα προσήκει νοεῖσθαι ὁπρὸς τῆς ἀγίων πατέρων πλὴν ἐκείνων, ἢ τοῦ τῆς ἀκριβῆ τῆς ὁρθῆς πίστεως σύμβολον. οἴμα δὲ πλὴν ἀγάπῃ ἡμῶν ὁ ἐντυχῆν τῷ βιβλίῳ, ὁ πρὸς τούτων αὐτῶν συγγενέσθαι φανερῶν. αὐτὸ δὲ καὶ νῦν, ὡς ἐφίλω, ὁπρὸς λέξεως αὐτῆς παραθεῖς τὸ σύμβολον, περὶ ἀερόφοντες οὐρανὸν τε καὶ γῆν δεινὸν ἕνα τῆς ἐν αὐτῶν κειμήριον διερμηνεύσθαι σαφῶς. γενερόφα γὰρ οἶδα ὁ παναοίδιμον Πέτρον.

ANNO
 CHRISTI
 431.

ἔπιμοι αἰεὶ πρὸς ἀπολογία πάντῃ πρὸ
 αἰτιῶν ὑμᾶς λόγον πρὸς τῆς ἐν ὑμῖν
 οὐσίας ἐλπίδι.

Τὸ σύμβολον τῆς ἐν Νικαίᾳ
 πατρῶν.

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα
 παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ
 ἀορατῶν ποιητὴν· καὶ εἰς ἕνα κύ-
 ριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὁὐκ ἐκ τοῦ θεοῦ,
 γνηθῆντα ἐκ τοῦ πατρὸς, ὁμοιο-
 γνή, ὁμοούσιον ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ·
 θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν
 ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ· γνηθῆν-
 τα, οὐ ποιηθέντα· ὁμοούσιον τῷ πα-
 τρι· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, ὅτε ἐν
 τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ· δι' ἡμᾶς
 ἑσθὺ δούλοισι, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν
 σωτηρίαν κατελθόντα, καὶ σαρκω-
 θῆντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόν-
 τα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ·
 ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς· ἐρχόμενον
 κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροίς· καὶ εἰς τὸ
 πνεῦμα ἁγιον· ἑσθὺ δὲ λέγοντας·
 ὅτι ἡμεῖς ποτε, ὅτε ἐκ τῶν καὶ πρὶν γνη-
 θῆναι, ἐκ τῶν καὶ ὅτι ἐξ ἐκ ὄντων
 ἐγένετο, ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως, ἢ οὐ-
 σίας φάσκοντες εἶναι, ἢ τρεπλὸν, ἢ ἀλ-
 λωτῶν ὁὐκ ἐκ τοῦ θεοῦ, ὅμοιοι ἀνα-
 θεματίζεμεν ἡ δόξα τῆς καὶ ἀποστολικῆς
 ἐκκλησίας.

Πιστεύειν ἔφασαν εἰς ἕνα θεόν, ἐκ
 βλάστην ὡσαύτῃ αὐτῶν καὶ ἀσείοντες τὰς
 ἑλλενίων δόξας· οἱ φάσκοντες εἶ-
 ναι θεοὶ, ἐμωρανθήσαν, καὶ ἡλ-
 λῆξαν τοὺς δόξαι τοῦ ἀφάρτου
 θεοῦ ἐν ὁμοιωματι εἰκόνος φαρ-
 τοῦ δούλου, καὶ πετεινῶν, τετρα-
 πόδων, καὶ ἐρπετῶν· ἀσεβαστικῶσαν
 δὲ καὶ τῇ κτίσει παρὰ τὴν κτίσαντα·
 Concil. Tom. 6.

Parati semper ad satisfactionem
 omni poscenti vos rationem de ea
 qua in vobis est spe. 1. Pet. 3.

Symbolum Nicænum.

Credimus in vnum Deum,
 Patrem omnipotentem, om-
 nium visibilium & invisibilium
 factorem. Et in vnum Domi-
 num Iesum Christum, Filium
 Dei natum ex Patre, vnigeni-
 tum, hoc est, ex eius substan-
 tia; Deum de Deo, lumen de
 lumine, Deum verum de Deo
 vero; Genitum, non factum,
 consubstantialem Patri; per
 quem omnia facta sunt & quæ
 in cælo & quæ in terra. Qui pro-
 pter nos homines & propter no-
 stram salutem descendit, & in-
 carnatus est, & homo factus,
 passus est, & resurrexit tertia
 die, & ascendit in cælos; &
 venturus est iudicare viuos &
 mortuos. Et in Spiritum san-
 ctum. Eos autem qui dicunt:
 Erat aliquando, quando non e-
 rat; &, antequam nasceretur
 non erat; & quod factus est ex
 non existentibus, aut ex alia
 substantia vel essentia; aut qui
 Filium Dei mutabilem vel con-
 uertibilem esse dicunt; hos ana-
 thematizat catholica & aposto-
 lica ecclesia.

Crederet se dixerunt in vnum
 Deum, vt funditus quodam-
 modo ipsorum gentilium opi-
 niones euerterent: *Qui cum*
se dicerent, esse sapientes, stul-
ti facti sunt: & mutauerunt
gloriam incorruptibilis Dei in
similitudinem imaginis corru-
ptibilis hominis, & volatilium,
& quadrupedum, & repti-
lium. Coluerunt autem & creaturam potius quam creatorem,
 Ddd ij

Deut. 6.

Exod. 20.

Isa. 44.

elementisque mundi huius feruierunt, multos & innumerabiles esse deos existimantes. Igitur ad subuertendum errorem, qui multos deos tradit, vnum Deum nominant, vt sacris literis omnino consentiant, & veritatis speciem vniuersis qui in toto mundo sunt, indicent. Hoc ipsum & sapientissimus Moyses fecit, cum apertissime dixit: *Audi Israel: Dominus Deus tuus, Dominus vnus est.* Et idem ipse profecto omnium natiuitatis auctor ac dominus inquit: *Non erunt tibi dii alii prater me.* Præterea & per vocem sanctorum prophetarum: *Ego Dominus primus, & ego posthac; & non est extra me.* Optime igitur celeberrimi patres, cum fidei fundamentum hoc ipsum iacerent, nempe sentiendum & asserendum esse quod vnus & solus sit natura vereque Deus, dixerunt credere se in vnum Deum. Eundem & agnominauerunt Patrem omnipotentem, vt cum Patre simul etiam Filii significatio inferretur, ob quæ est Pater, simul subsistentis, & semper coexistentis. Neque enim in tempore factus est Pater, sed quod est, semper fuit, hoc est Pater, vltra omne existens quod factum est, & summa celsitudine sublimis. Nam esse omnium potentem ac dominum, illustrem adeo & incomparabilem ei dat gloriam. Ab ipso autem condita esse dicunt omnia quæ in cælis & quæ in terris, vt hinc creature naturæ cognitionem esse cognoscatur. Incomparabile enim discrimen est factoris & facturæ, ingeniti & geniti, naturæque sub iugo ac seruitute positæ,

καὶ τοῖς τῷ κόσμῳ σοιχείοις δεδουλω-
 κασι, πολλοὺς καὶ ἀριθμήτοις * ἰσο-
 τήσαντες ἐπὶ τῷ θεῷ. ἰκοῦν εἰς
 αἰρέσειν τῆς πολυθεῖου πλάνης ἕνα
 θεὸν ὀνομάζουσιν, ἐπὶ ἄλλοις πανταχοῦ
 τοῖς ἱεροῖς γραμμασι, καὶ τῆς ἀλη-
 θείας τὸ κάλλος τοῖς ἀνα πάντα πλὴν
 ὑφ' ἡλίον κατασημαίνοντες. τὸ καὶ
 ὁ πανσοφὸς ἑδρα Μωϋσῆς, σαφέστατα
 λέγων ἄκουε Ἰσραὴλ· κύριος ὁ θεὸς
 σου κύριος εἷς ἐστίν. καὶ αὐτὸς δὲ πού-
 φησιν ὁ τῷ ὅλῳν ἡγεσουργὸς καὶ δε-
 ασπότης· ἐκ ἐσοντά σοι θεοὶ ἕσονται πλὴν
 ἐμοῦ. καὶ μετὰ τὴν φωνῆς τῷ ἁγίῳ
 πνεύματι· ἐγὼ κύριος πνεῦμα,
 καὶ ἐγὼ μετὰ πάντα, καὶ ἐκ ἐστὶ παρ' ἐξ
 ἐμοῦ. ἀριστα δὲ οὖν τὸ πανόφρημοι
 πατέρες κρηπίδα τῆ πίστεως καταβαλλό-
 μθοι τὸ ἡλιώτα φρονεῖν ἐλέγαν, ὡς
 εἷς καὶ μόνος ἐστὶ φύσις καὶ ἀληθεῖα
 θεός, πισθῆναι ἔφασαν εἰς ἕνα θεόν.
 Προσονομάζουσι δὲ αὐτὸν καὶ πατέ-
 ρα παντοκράτορα, ἵνα σωεισφέρηται
 τῷ πατρὶ δὴλωσις ἡμῶν, δι' ὃν ἐστὶ
 πατήρ, σωυφεσῶτός τε ἐ σωυφῶ-
 χούτος αἰεὶ· οὐδὲ γὰρ γέγονεν ἐν ἡρό-
 νῳ πατήρ, ἀλλ' ἡμεῖς ὅ ἐστιν αἰεὶ, τούτῃ
 πατήρ, παντὸς ὑπαρχῶν ἐπέκεινα
 ἡμηνῶν, καὶ ἐν ὑπερτάτοις ὑψώμα-
 σι. τὸ γὰρ ποι κρατεῖν καὶ κυρεῖν τῷ
 ὅλῳν, λαμπρὰν οὕτω καὶ ἀπαρά-
 βλητον αὐτῷ πρεσβείαν πλὴν δόξου.
 ὡς αὖτ' εἰς φασὶ δεδημοουργῆσαι τὰ
 πάντα, τὰ τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ
 ἐπὶ τῆς γῆς· ἵνα κἀνταῦθα τὸ ἀσυμ-
 φυές αὐτῷ πρὸς πᾶσαν κτίσιν νοοῖτο·
 ἀσύγκριτος γὰρ ἐστὶ διαφορὰ ποιητῶν ἐ
 ποιήματος, ἀγνητῶν καὶ ἡμηνῶν,
 φύσεώς τε τῆς ὑπὸ ζυγῶν καὶ δουλείας,

ANNO CHRISTI 431.

καὶ τῆς τοῖς διαποποικοῖς ἀξιώμασιν
ἁγιοθεσίμης, θεοπεπῆ τε καὶ ὑπερ-
κόσμιον λαχούσης τῶν δόξαν.

Υἱὸς γὰρ μὲν διαμνημονύσαντες·
ἵνα μὴ δοκοῖεν ὄνομα κοινὸν προσέ-
μεν αὐτῶν, ὅπῃ αἱ ἰσὺς ἐτίθειτο καὶ
ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν, κεκλήμεθα γὰρ καὶ
ἡμεῖς υἱοί· νομιζέμεθα προσεπά-
ροισι τῶν, δι' ὧν ὄντιν ἰδεῖν τῆς ἐνοούσης
αὐτῶν φαιδρότης φυσικῆς τὸ ὑπερ-
κλίεν ἀξίωμα. γενηῖται γὰρ, καὶ
οὐ πεποιῖται φασιν, ἀσωτικῶν
μὲν οὐσιωδῶς τῆ κτῶν διὰ τὸ μὴ πε-
ποιῖται νοουῖτες αὐτῶν, ἐκφύωαι
δὲ μᾶλλον διζυρεζόμενοι τῆς οὐ-
σίας τῆ θεοῦ καὶ πατρὸς ἀχρόνως τε
καὶ ἀπειροότητος· ἡ γὰρ ὁ λόγος ἐν
δεξιῇ. εἶτα τῆς ἀδύνας τὸ γήσιον· ἀν-
δεσπίνως δὲ καὶ τῶτο εἰρήδω, διὰ τὸ
χρησιμον· εἰ μάλιστα κατασημαίνον-
τες, θεὸν ἔφασαν ἐκ θεοῦ γενηῖται
ἡ γὰρ ὄν· εἶτα γὰρ ὅλως ἡγήσιος ἀλη-
θῆς, ἐκεῖ που πάντως ἐποίητο διὰ τὸ
χρῶναι νοῦν καὶ λέγειν ἐκ ἀλλότρου
τῆς οὐσίας τῆ τεκόντος τὸ τεχθῆν, ἀλλ'
ἰδίον αὐτῆς, ὅπ καὶ ἔξ αὐτῆς κατὰ τὴν
αὐτῆ πρέποντά τε ἔϊκότα λόγον.
οὐ γὰρ κτῶ σῶμα τέξεται τὸ ἀσώμα-
τον, οὕτω δὲ μᾶλλον, ὡς φῶς ἐκ
φωτὸς, ἵνα ἐν τῷ ἀπαρραφανῆ φωτῆ
τὸ ἀπαυγαδῆν ἐνδεν νοῦτο φῶς, καὶ
ἔξ αὐτῆ κατὰ προσοδὸν ἀπὸρρητόν
τε, καὶ ἀφρασον, καὶ ἐν αὐτῶ καθ'
ἐνωσιν καὶ τωτότητα φυσικῶν. οὕτω
γὰρ εἶναι φαιδρῶ ἐν μὲν τῶ πατρὶ
ἡ γὰρ ὄν, ἐν δὲ τῶ υἱῷ πατέρα·
ὑπερβάφει γὰρ ὁ υἱὸς ἐν ἰδίᾳ φύ-
σῃ τε καὶ δόξῃ εἰ αὐτῶ γηνηπτεα.

& illius quæ dominii dignitate
decoratur, & diuinam, omni-
que mundo excelliorem glo-
riam fortita est.

Porro cum Filii mentionem
fecissent, ne viderentur nomen
commune ipsi attribuere, quod
forte & nobis quoque accomo-
dari posset, (vocati enim sumus
& nos filii) prudentissime adii-
ciunt ea, per quæ videre licet di-
gnitatem naturalis gloriæ, quæ
in ipso est, supra omnem creatur-
ram. Genitum enim, & non fa-
ctum esse dicunt. in eo quod
non est factus, intelligentes,
cum secundū essentiam in crea-
turarum ordine minime cenferi,
sed extitisse illum affirman-
tes ex ipsa Dei & Patris essen-
tia, sine tempore, & incompre-
hensibiliter. Erat enim Verbum
in principio. Postea vero, vt na-
turalem esse partum significan-
ter exprimerent, (dicatur enim
id quoque, quia sic oportet,
humano more) ipsum Filium,
Deum dixerunt de Deo natum.
Vbi enim omnino vera natiui-
tas, illic omnino sequitur vt in-
telligendum & dicendum sit, id
ipsum quod genitum est, ab
eius, qui genuit, substantia non
esse alienum, sed eius proprium,
quia & ex ipsa est iuxta ratio-
nem ipsi conuenientem atque
congruentem. Incorporeum e-
nim non gignit vt corpus, sed
magis sicut lumen ex lumine; vt
in coruscante lumine inde re-
splendens lumen intelligatur, &
ex illo esse secundum ineffabi-
lem & indicibilem processio-
nem, & in ipso secundum vnio-
nem & idemtitatem naturalem.

Ioan. 1.

Sic enim esse dicimus in Patre quidem Filium, in Filio autem Pa-
trem. Nam Filius in propria natura & gloria Patrem suum describit.

Ddd iij

Proinde aperte dicit ad vnum sanctorum discipulorum, (Philippus is erat:) *Non credis quod ego in Patre, & Pater in me est? Qui vidit me, vidit & Patrem. Ego & Pater unum sumus.* Igitur consubstantialis est Filius Patri. Proinde hac ratione Deus verus ex Deo vero natus esse creditur. Et generationis quidem nomen etiam in creaturis positum inuenimus, iuxta id quod de his qui erant ex sanguine Israel a Deo dictum est: *Filios genui & exaltaui.* Sed appellationem hanc gratiae loco creatura lucratur. At de naturali Filio nihil tale per abusio- nem dictum est, sed omnia vera; & propter hoc solus ex omnibus dicit: *Ego sum veritas.* Quapropter siue generatio- nem, siue filiationem de ipso quis dicat, nequaquam mentietur: ipse enim est veritas. Itaque munitur animas nostras celeberrimi illi sacri doctores, Patrem & Filium vbique ac generatio- nem nominantes, & Deum ve- rum ex Deo vero, lumenque ex lumine effulsisse dicentes, vt illa generatio & incorporea sit & simplex, & notionem ex ipso procedentis, & in ipso manentis habeat, & vterque existere in propria persona intelligatur. Pater enim est pater, & non Filius; & Filius est ille natus, & non pater; & in idemtitate natura proprium est vtriusque id esse quod est.

Ceterum cum omnium tam visibilium quam inuisibilium Patrem esse factorem pronun- tiassent, per Filium omnia facta esse dicunt; non vt minorem gloriam, quasi fortem quam-

και γουω εφη σαφως προς ενα τῶν ἁγίων μαθητῶν· Φίλιππο· δὲ εἶπε· οὐ πισθεῖς, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ ὅτιν; ὁ ἐωρακώς ἐμὲ, ἐώρακε τὸν πατέρα· ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐκ τοῦ ὁμοούσιου ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ. ταῦτα τοι καὶ θεὸς ἀληθινὸς ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ γε- γνηῆσθαι πισθεῖται. καὶ τὸ μὲν τῆς γυ- νήσεως ὄνομα τεθὲν ὑψηλοτέρῃ καὶ ὑπὲρ τῆς κοσμιῶν, κατὰ γὰρ, φημί, τὸ υἱὸς ἐγέννησα καὶ ὑψώσα, ἀλλ' ἵνα εἰ- μάτωσθε Ἰσραὴλ εἰρημὸν παρὰ θεοῦ· ἀλλ' ἐν χάριτις ἄξει πλὴν τοῦ ἀδελφῶν κλησὶν διακομίζουσι τὸ ποιῆσαι. ἵνα δὲ γὰρ τὰ καὶ φύσιν υἱοῦ κατὰ χριστιανῶσ μὲν τῶν τοιούτων οὐδὲν, ἀλλ' ἵνα δὲ πάντα· καὶ διὰ τὸ μόνος ἐκ πάντων, ἐγὼ εἶμι, φησὶ, ἐκ ἀληθείας. ὡσεὶ καὶ γνήσιον, καὶ ὑπόστασις ἐστὶ ἀπὸ λέγει, ἵνα δὲ ποιῆσθαι αὐτὸ οὐδαμῶσ αὐτὸσ γὰρ ὅτιν ἐκ ἀληθείας. ἀσφα- λίζονται τίνωσ τὰσ ἡμετέρας ψυχὰσ· τὸ πάντῃ φημι μυσταγωγὸσ, πατέρα καὶ υἱὸν πάντῃ, ἐκ γνήσιον ὀνομά- ζοντες· καὶ θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, καὶ φῶσ ἐκ φωτὸσ ἀπασρά- λαι λέγοντες· ἵνα καὶ τὸ ἀσώματον ἐκ τῷ ἀπλοῦ ἐκ γνήσιον ἔχη, καὶ τὸ εἶ ἀπὸ γὰρ, καὶ ἐν αὐτῷ καὶ ἐκαστὸσ ὑπαρχῶν ἰδιοπροσωπῶσ νοῦ- ται. πατὴρ γὰρ ὅτιν ὁ πατὴρ, καὶ οὐχ υἱὸσ· καὶ υἱὸσ ὁ τέλεισ, καὶ οὐ πα- τήρ· καὶ ἐν ταυτῷ φύσεωσ ἴδιον ἐκαστῶσ τὸ εἶναι, ὁ ὅτιν.

Απάντων δὲ ποιητῶν ὀρατῶν τε ἐκ ἀορατῶν διαφωτίζοντες τὸν πατέρα, δὲ υἱὸσ τὰ πάντα διδημιουργῆσαι φασιν, οὐ τὸ μείον ἐκ δόξῃ, κατὰ τὸ ἵνα κληρὸν αὐτῷ πρέπονται

ANNO CHRISTI 451.
* 2ου

πρεσβυτεριωτικῶτες, πολλοὶ γὰρ καὶ θεῖ·
ποδὶ γὰρ ὅλως ὄντι τὸ ἔλαττον, * ἤρω
τὸ μείζον ὄρα ἐν ταυτότητι τῆς οὐσίας;
ἀλλ' ὡς τὸ θεὸς καὶ πατὴρ οὐ πεφυκό-
τος ἐπέφασκε ἐργάζεσθαι, καὶ εἰς τὸ εἶ
καλεῖν, πάλιν ὅτι δι' ἑοῦ ἐν πνεύματι,
ὡς διὰ δυνάμεως καὶ σοφίας τῆς ἑαυ-
τοῦ. γέγραπται γὰρ ὅτι τῶ λόγῳ κυ-
ελοῦ ὄουρανοὶ ἐστρωώθησαν, καὶ τῶ
πνεύματι τῆς σωματικῆς αὐτῆς πᾶσα ἡ δύ-
ναμις αὐτῶν. καὶ μὲν ἔο παύσο Φ
Ιωάννης, ἐν ἀρχῇ λέγει ὁ λόγος, εἰπὼν,
καὶ ὁ λόγος λέγει πρὸς τὸ θεόν, καὶ
θεὸς λέγει ὁ λόγος, πρεσβυτεριωτικῶν ἀνα-
καίως· πάντα δι' αὐτῆς ἐγένετο, καὶ
χωρὶς αὐτῆς ἐγένετο οὐδέν.

Ὁμοούσιον τῶν ἰσοκλήα τε καὶ
ἰσουργῶν τῶ πατρὶ ὅν ἀποδε-
δήχοντες, διαμένοντες χρησίμως τῆς
ἐνανθρωπήσεως αὐτῆς, καὶ τῆς μετὰ σαρ-
κὸς οἰκονομίας διατηροῦσι τὸ μυστή-
ριον, τελειωτάτῳ ἑστῶτι καὶ ἀπεσο-
δεῖα διὰ τύπου τῆς πίστεως τῶν ἀδελ-
φῶν μάλιστ' ἀνεγκλίτως. οὐ γὰρ ποι-
μόνον ἀπόχρησι τοῖς πιστεύουσιν εἰς αὐτὸν
τὸ διακεῖσθαι, καὶ φρονεῖν, ὡς θεὸς ἐκ
θεοῦ γεννητῆς τῆς πατρὸς, ὁμοούσιός τε
αὐτῶν, καὶ χαρακτὴρ ὑπαρχῶν τῆς ὑπο-
στάσεως αὐτῆς· ἀλλ' ἡμεῖς ἀναγκαῖον εἶδε-
ναι πρὸς τοὺς ὡς τῆς ἀπάντων ἐνε-
κα σωτηρίας καὶ ζωῆς καθείας ἑαυτὸν
εἰς κένωσιν, ἔλαβε δούλου μορφῆν,
καὶ παρεῖλθεν ἀνεσθῆναι, γυναικίως
κατὰ σὰρκα ἐκ γυναικὸς. διὰ τῆς το-
φασί· ὅτι ἡμεῖς τῶν ἀνθρώπων,
καὶ διὰ τῶν ἡμεῖς τῶν ἀνθρώπων, κατ-
ελθόντα, σαρκωθέντα, ἐνανθρωπή-
σαντα. ἀδρεῖ δὲ, ὅπως ἐν κόσμῳ
τῶν θεῶν, καὶ ἐν αἰσὶ τῆς περὶ
δεσπότη πρεσβυτεριωτικῶν αὐτοῖς.

dam ipsi conuenientem tribue-
rent; minime quidem: vbi enim
omnino minus, vel etiam ma-
ius in idemitate substantiæ vi-
deri potest? sed quod Deo &
Patri natura sit infitum, non alio
modo aliquid operari & vocare
vt sit, quam per Filium in Spiri-
tu, tamquã per virtutem ac sa-
pientiam suam. Scriptum est e-
nim: *Verbo Domini cali firmati* Psal. 51.
sunt, & spiritu oris eius omnis
virtus eorum. Ad hæc sapientif-
simus Ioannes cum dixisset: *In* Ioan. 1.
principio erat Verbum, & Ver-
bum erat apud Deum, & Deus
erat Verbum; adiecit necessario:
Omnia per ipsum facta sunt, &
sine ipso factum est nihil.

Igitur postquam demonstra-
runt consubstantialē, eiusdem-
que gloriæ, & eiusdem in operā-
do efficaciam cum Patre Filium;
opportune cōmemorant ipsum
hominem factum, & illius cum
carne dispensationis sacramen-
tum declarant, rectissime anim-
aduertentes, hanc fore absolu-
tissimam fidei traditionem. Non
enim in ipsum credentibus fatis
est solum id persuasum habere
ac sentire, quod Deus de Deo
Patre sit natus, & illi consubsta-
tialis, & character substantiæ
eius sit: sed etiam necessarium
est ad hæc scire, quod propter sa-
lutem ac vitam omnium demif-
ferit se ad exinanitionem, sum-
pta serui forma, & processerit
homo natus secundum carnem
ex muliere, propter hoc dicunt:
Qui propter nos homines, &
propter nostram salutē descen-
dit, incarnatus, & homo factus
est. Vide quam debita disposi-
tione, & quam conuenienti or-
dine sermo illorum progreditur.

Psal. 51.

Ioan. 1.

Hebr. 1.

Descendisse enim dixerunt, vt per hoc super omnia Dominum intelligamus esse & natura & gloria; eundemque rursus propter nos homines descendisse, vt volens, inquam, nostram similitudinem subiret, & cum carne mundo affulgeret. Scriptum est enim in libro psalmodum: *Deus manifeste veniet, Deus noster, & non silebit.* Intelligi autem poterit descendens, si quis voluerit, etiam alio modo, nempe ex caelo & superne, vel etiam ab ipso Patre. Solet enim sancta scriptura etiam illa quae intelligentiam superant, verbis quae nobis congruunt, significare. vnde cum sanctos discipulos suos alloqueretur dixit: *Exiui a Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem.* Et iterum: *Vos de deorsum estis, ego de supernis sum.* Ad haec praeterea: *Ego a Patre exiui, & veni.* Scribit etiam sanctus Ioannes: *Qui descendit, supra omnes est.* Nam cum in summa celsitudine esset, & cum Patre suo secundum substantiam super omnia, vt pote idem tate vnus cum ipso naturae clarus; non rapinam arbitratus est se esse aequali Deo, sed se ipsum exinanivit, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo, humiliavit seipsum. Enimvero quoniam Verbum, quod Deus erat, quamuis nostram carnem induisset, mansit tamen sic quoque Deus; propterea sacratissimus Paulus Deum in similitudinem hominum factum esse dicit, & habitu inuentum vt hominem.

Psal. 49.

Ioan. 16.

Ioan. 8.

Ibid.

Ioan. 3.

Philipp. 2.

κατελθεῖν γὰρ ἔφασαν· ἵνα διὰ τοῦτου ὁ ἐπάνω πάντων κρείον ἐνοώμεν φύσιν τε καὶ δόξην, καὶ πάλιν τοῦτον καταφοιτήσαντα δι' ἡμᾶς, εἰς τὸ ἐδελεῖσθαι, φημί, πλὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοίωσιν* ἐπελθεῖν, καὶ ὀπιλάμεναι τῷ κόσμῳ μὲν σαρκός. γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἤξει, ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ κατασπώσεται. νοηθεῖν δ' αὖν, εἴπερ ἔλοιτό τις, καὶ κατὰ ἔφρον ἕχρον ἴε καθεδός· οἶον, ὅτι οὐρανὸν καὶ ἀνώθεν, ἢ καὶ ἀπὸ αὐτῶν τῶν πατρῶν. φωνᾶς γὰρ πάντες κατὰ ἡμᾶς καὶ τὰ ὑπερνοῦν καταδουλοῦν, ἕδος πῶς ἱεροῖς θεάμμασι. καὶ γὰρ ἔφη, πῶς ἀγίοις προσδιαλεγόμενος μαθηταῖς· ὅτι ἔλθον ἀπὸ τῶν πατρῶν, ἔλθον εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφ' ἡμῶν τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὰ πατέρα· καὶ πάλιν ὑμεῖς ἐν τῷ κατὰ ἑσέ, ἐγὼ ἐν τῷ ἀνω εἰμί. ἐπὶ τε πρὸς τοῦτοις· ἐγὼ ἐν τῶν πατρῶν ὅτι ἔλθον, ἔκω. γράφει δὲ ἔο θεοτόπος Ἰωάννης· ὁ ἀνώθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἔσθι. καὶ τοὶ γὰρ ὑπερῶν ἐν ὑπερτάτης ὑπεροχῆς, καὶ ἐπάνω πάντων οὐσιωδῶς μὲν τῶν ἰδίου πατρῶν, ἀπε δὴ καὶ ἐν ταυτοῦτη φύσεως τῆς πρὸς αὐτὸν σεφθουμένου, οὐχ ἀρπαγματὸν ἠγάσθη τὸ εἶναι ἴσα θεῷ· ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφῶν δούλου λαβῶν, ἐν ὁμοιώματι ἀδελφῶν γυνόμενος, καὶ σχήματι ὄντας ὡς ἀδελφῶν, ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν. ἐπειδὴ γὰρ θεὸς ὢν ὁ λόγος πλὴν ἡμῶν ἠμπεράτω σάρκα, μεμύνηκε δὲ ἔο ὅτι θεός, ταυτήτοι θεὸν ὁ ἱερότατος Παῦλος ἐν ὁμοιώματι ἀδελφῶν γυνέσθαι φησὶν, ὁμοιωθεὶς τε ὡς ἀδελφῶν σχήματι.

* ἴσ. ὑπὸν

θεός

ANNO
CHRISTI
431

Θεός ἦν ἡμεῖς, ὡς ἐφίλω, ἐν εἰδῇ τῷ
καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐκ ἀψυχόν γε πλὴν
σαρκὰ λαβών, κατὰ φρονεῖν ἑδοξέ-
υσαι τῆν ἀιρετικῶν, ἐψυχωμὴν δὲ
μαλλον ψυχῇ νοεῶν. αὐτὸν οὐκ ἄρα
ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς προελ-
θόντα λόγον καὶ υἱὸν μονογενῆ, ὅ-
θεν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, ὃ
φῶς ὃ ἐκ τοῦ φωτός, ὅτι οὐκ ἔστι
πάντα ἐγένετο, κατελθεῖν ἔφασαν
πατέρες, σαρκωθῆναι τε καὶ ἐνδυ-
θροῦσθαι, ὅτι ἐστὶν ὑπομεῖναι ἡνι-
σιν πλὴν καὶ σάρκα ἐκ γυναικός, καὶ
προελθεῖν ἐν εἰδῇ τῷ καθ' ἡμᾶς.
τῆσδε ἡ ἐνδυθροῦσθαι ὅστιν.

Εἰς οὐκ ἄρα κύριος Ἰησοῦς Χρι-
στὸς, αὐτὸς ὁ μονογενὴς τῆ πατρὸς λό-
γος ἡμῶν ἀνθρώπος, ἐκ ἀποβε-
βληκῶς ὃ ἐστὶν ὁ λόγος. ὑπομεμῆκε
γὰρ καὶ ἐν ἀνθρώπῳ θεός, καὶ ἐν
μορφῇ δούλου δεσποῦς, καὶ ἐν κενώσῃ
τῇ καθ' ἡμᾶς ὃ πληρὴς ἔχων θεϊκῶς,
καὶ ἐν ἀδενείᾳ σαρκὸς τῆν δυνά-
μειων κύριος, καὶ ἐν τοῖς τῆς ἀνθρώ-
πότητος μέτρῳ ἴδιον ἔχων ὃ ὑπὲρ
πάντων πλὴν κτίσιν. ἀλλὰ γὰρ πλὴν πρὸ
σαρκὸς, ἀναποβλήτως ἔχῃ, θεός ἦν
ἡμεῖς, καὶ υἱὸς ἀληθινός, μονογενὴς τε,
καὶ φῶς, ζωὴ, καὶ δυνάμις. ἀ δὲ
ἐκ τοῦ, πάντα προεβλήθη ὁρατὰ
διὰ τῆν οικονομίαν. ἴδια γὰρ ἐποίη-
σατο τῆν σαρκὸς. οὐκ ἦν ἡμεῖς ἐκ
τοῦ, ἀλλὰ δὲ μαλλον ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ
αὐτῷ ὃ ἀποβλήτως ἐνωθεῖσα σὰρξ.
οὕτως ὃ ὁ ἁγίος Ἰωάννης σάρκα φησὶ
ἡμῶν ἐκ τοῦ λόγον. γέγονε δὲ σὰρξ οὐ
καὶ μετέσταν, ἢ ἔσπλυν, ἢ ἀλλοίωσιν
εἰς πλὴν τῆς σαρκὸς φύσιν μεταβαλόν.

Factum autem est caro, non quod secundum transitionem, vel con-
uersionem, vel commutationem, in carnis naturam transmutatum sit;

Concil. Tom. 6.

Erat enim, ut dixi, Deus in
nostra specie: non sumens, sicut
hæreticis quibusdam sentire
placuit, inanimatam carnem,
sed anima intelligente prædi-
tam. Ipsum igitur ex substan-
tia Patris progressum Verbum
& Filium vnigenitum, illum
Deum verum de Deo vero, lu-
men de lumine, ipsum per
quem omnia facta sunt, descen-
disse dixerunt patres, incarna-
tumque esse & hominem fa-
ctum, hoc est, subiisse genera-
tionem secundum carnem ex
muliere, & processisse in spe-
cie simili nobis. hoc enim est
hominem esse factum.

Vnus est igitur Dominus Ie-
sus Christus, ipsum vnigeni-
tum Dei Patris Verbum, ho-
mo factum; non relinquens
esse quod erat. mansit enim et-
iam in humanitate Deus, &
in ferui forma Dominus, & in
exinanitione nostra plenitudi-
nem habens diuinitatis, &
in infirmitate carnis virtutum
Dominus, & in mensuris hu-
manitatis proprium habens,
quod super omnem est crea-
turam. Etenim quæ is ante
carnem erat, inamissibiliter ha-
bet, ut quod Deus erat, &
Filius verus & vnigenitus, &
lux, & vita, & virtus. Quæ
vero non erat, ea propter dif-
pensationem assumpsisse cerni-
tur. Nam quæ carnis erant, si-
bi propria fecit. Non enim ca-
ro ipsi ineffabiliter & inenar-
rabiliter vnita, alterius cuius-
piam erat, sed ipsius eiusdem.
Ita & sapiens Ioannes: *Ver-*

Ioan. 1.

bum, inquit, caro factum est.

Ecc

neque quod commixtionem ,
aut concretionem , aut illam
quorundam sermone decanta-
tam consubstantiationem sub-
ierit , (id enim est impossibi-
le , quoniam secundum natu-
ram incommutabiliter & in-
conuertibiliter se habet) sed
quod ex virgineo & illiba-
to corpore carnem anima in-
telligente animatam assumpse-
rit , & suam fecerit . Ceterum
mos est scripturæ diuinitus in-
spiratæ , a sola carne aliquan-
do totum hominem significa-
re : *Effundam enim , inquit , de
Spiritu meo super omnem car-
nem .* Neque enim promisit
Deus carnibus anima intelli-
gente non animatis se immif-
surum , sed hominibus ex cor-
pore & anima constitutis . Ita-
que Verbum non refugit esse
quod erat cum factum est ho-
mo ; sed in specie simili no-
bis apparens mansit Verbum .
Neque prius homo intelligi-
tur Christus , deinde sic pro-
gressus , ita vt esset Deus : sed
Deus existens Verbum factum
est homo , vt in eodem Deus si-
mul & homo intelligatur idem .
Qui autem ipsum in duos diui-
dunt filios , & audent dicere ,
quod ex semine Abrahæ ho-
minem sibi ipsi coniunxerit
Deus , & communicarit illi di-
gnitatem & honorem , ac filia-
tionis excellentiam , & præpa-
rarit illum vt ferret crucem ,
moreretur & reuiuisceret , ac
in cælum ascenderet , & ad
dexteram federet Patris , vt ab
omni creatura adoretur , & ho-
norem relatione ad Deum ha-
bita fortiatur ; primum quidem
duos filios prædicant , deinde sacramenti vim imperite retorquent .

Iscl. 2.

οὐτε μὲν Φυρμὸν , ἢ σύγκρισιν , ἢ πλὴν
δουλουδρίων παρά υἱοσι σωοισίω-
σιν ὑπομείνας· ἀμήχανον γὰρ , ἐπεὶ
πρὸ ἔστι κατὰ φύσιν ἀτρέπτως τε καὶ
ἀϊαλλοιώτως ἔχων· σὰρκα δὲ μᾶλ-
λον ἐψυχωδρίων ψυχῆ νοεῶσ· ἁρ-
θενικοῦ καὶ ἀρχαίου σώματος λα-
βῶν , καὶ ἰδίῳ αὐτῷ ποιησάμενος·
ἔδος δὲ τῆ θεοπνύτω γραφῆ ἔ δὸπο
μόνης ἔδοι ὅτε τῆς σαρκὸς ὄλον ἀνθεσ-
πον ὑποδηλωῶ· ἐκχεῶ γὰρ , φησὶν ,
δὸπο ποδ πνύματος μου ἵπῃ πᾶσαν
σὰρκα . οὐ γὰρ ποι σαρξὶν ἐκ ἐψυ-
χωδρίαις ψυχῆ νοεῶσ ἐνήσειν θεὸς
ἐπηγγήμητο , ἀνθεσποῖς δὲ μᾶλλον
τοῖς σωεσῶσιν ἐκ ψυχῆς καὶ σώμα-
τος· ἐκουῶ ἐκ δὸποδραμῶν ὁ λόγος
τῆ ἐστὶ ὁ λόγος , γέγονεν ἀνθεσπος , ἀλλὰ
καὶ ἐν εἰδί τῷ καδὶ ἡμας πεφλωῶς ,
δὸπομεμνήκα λόγος· καὶ οὐ παρῶσρον
ἀνθεσπος νοεῖται Χειρὸς , εἰδὶ οὐτω
παρελθῶν εἰς τὸ ἐστὶ θεός , ἀλλὰ θεός
ὢν ὁ λόγος γέγονεν ἀνθεσπος , ἵνα ἐν
ταυτῷ νοῖται θεὸς ὑπαρχῶν ὁμοδ
καὶ ἀνθεσπος ὁ αὐτός· οἶγε μὲν αὐ-
τὸν εἰς υἱοῖς μελέζοντες δύο , καὶ ἑλ-
μῶντες λέγαν , ὅπ ἑκ ἐκ σπέρματος
τῆ Δαυὶδ ἀνθεσπον εἰαυτῷ σωῆσαν
ὁ θεὸς λόγος , καὶ μετέδωκεν αὐτῷ
τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἡμῆς , καὶ τῆ τῆς
ὑόπτος ἀξιώματος , καὶ ἁρεσπῶα-
σεν αὐτὸν ὑπομείναι σωρὸν , δὸποδα-
νῆν , καὶ ἀναβιάναί , καὶ ἀνελθεῖν εἰς
τὸ οὐρανόν , καὶ καθῆσαι ἐν δεξιᾷ τῆ
πατρὸς , ἵνα παρσοκωῖται παρὰ πάσης
τῆς κτίσεως , ἀναφορεῶσ θεὸς δεχό-
μενος τὰς ἡμας , παρῶσρον μὲν υἱοῖς
πρεσβῶοισι δύο , εἶτα τῆ μυσηλεῖ
πλὴν δυνάμιν δῶπσερέφοισιν ἀμαδῶς .

ANNO
CHRISTI
431.

ANNO CHRISTI 431.

οὐ γὰρ ἐξ ἀνθρώπου θεὸς γέγονεν ὁ Χριστός, ὡς ἐφίλω, ἀλλὰ θεὸς ὢν ὁ λόγος γέγονε σαρκί, ἑστῆν ἀνθρώπος. κενώσατο δὲ λέγουμαι, ὡς πρὸ τῆς κενώσεως τὸ πλήρες ἔχων ἐν ἰδίᾳ φύσει, καθ' ὅνομα θεός. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ κενός ἐῖναι τις εἰς τὸ πλήρες ἀνέβη, ἐταπείνωσε δὲ μᾶλλον ἑαυτὸν ἐξ ὑψωμάτων θεϊκῶν, καὶ ὑβρίτου δόξης, οὐ ταπεινός ὢν ἀνθρώπος ὑψώθη δεδόξασμένος. ἔλαβε δὲ δοῦλου μορφὴν ὡς ἐλάτρευτος, οὐχ ὡς δούλος ὢν εἰς τὴν τῆς ἐλατρευτέας ἀνεπήδησε δόξαν. ἐν ὁμοιωματι ἀνθρώπων γέγονεν ὁ ἐν μορφῇ τοῦ ἰσότητος πατρὸς, ἐκ ἀνθρώπου ὢν τὸ ἐν ὁμοιωματι θεοῦ γινώσκων πεπλούτηκε μεθεκτῶς.

Τί τίνω ἀνθρώποι τῆς οἰκονομίας τοῦ λόγου, καὶ ἁρρασημαίνοισι τῶν ἀληθῶν, ἀπιστοῖς ἀντανιστάμενοι ταῖς θεοπνεύσεσι γραφαῖς, αἱ θεὸν ὄντα γινώσκουσι καὶ ἐν ἀνθρώπῳ ἑστῆν ὄντα ἑστῆν, ἕνα τε ὀνομάζουσι πάντα χρόνῳ; καὶ γινώσκοντες τῆς κοσμοποιίας βιβλίῳ γέγραπται ὁ Μαυσιῆς, ὡς διεβίβασε μὲν ὁ θεαστέσιος Ἰακώβ ἡμίσηρον Ἰαβὼκ τὰ παιδία αὐτοῦ, καὶ ἀπέμεινε μόνος ἐπέλασε δὲ μετ' αὐτοῦ ἀνθρώπος ἕως πρὸς. καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος θεοῦ. εἶδον γὰρ, Φησὶ, θεὸν πρὸς ὄψωπον πρὸς πρὸς ὄψωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή. ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ἥλιος, λύματα ἄρρηλασε τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ. Ἰακώβ δὲ ἐπέσκαζε τῶν μηρῶν αὐτοῦ. πρὸς ἀνεδείκνυ γὰρ τῶν πατεράρχων θεός, ὅτι ἐκ ἀνθρώπου ἑστῆν καὶ κληροῦς ὁ μονογενὴς αὐτοῦ λόγος, καὶ ἀνὴπαλον ἔξει Ἰσραήλ.

Non enim ex homine Deus factus est Christus, ut dixi; sed Deus existens Verbum factum est caro, hoc est homo. Exinanitus vero esse dicitur, eo quod ante exinanitionem plenitudinem habuit in propria natura, quatenus intelligitur Deus. Non enim ex eo quod inanis esset, ad plenitudinem pervenit; sed magis ex diuina celsitudine & ineffabili gloria humiliavit semetipsum; non, humilis homo existens, gloria accepta exaltatus est. Serui præterea formam sumpsit, ut liber; non, cum seruus esset, ad libertatis gloriam ascendit. In similitudinem hominum factus est, qui in forma & æqualitate Patris erat; non, homo existens, secundum participationem consecutus est ut fieret in similitudinem Dei.

Quid igitur retorquent dispensationis sermones, & veritatem adulterant, contra omnes diuinitus inspiratas scripturas insurgentes, quæ Deum esse sciunt etiam hominem factum Filium, unumque ipsum ubique nominant? Unde & in libro creationis mundi scripsit Moyses, quod traiecit quidem diuinus Iacob torrentem Iaboc pueros suos, & mansit solus, luctatusque est homo cum eo usque mane. & vocauit Iacob nomen loci eius, Species Dei. *Vidi enim*, inquit, *Deum facie ad faciem, & saluata est anima mea. Ortus est autem ei sol quando transit species Dei: Iacob vero claudicabat femore suo.* Nam patriarchæ Deus portendebat, quod homo futurus esset aliquando vnigenitum eius Verbum, & quod obluçantem habiturus esset Israel.

Genes. 32.

Concil. Tom. 6. Ecc ij

Psal. 17.

& quod circa illum non essent recte incessuri, sed claudicaturi quodammodo, sicut ipse inquit per psallentis lyram: *Filii alieni mentiti sunt mihi, filii alieni inueterati sunt, & claudicauerunt a semitis suis.* Hoc enim opinor significare, quod Iacob femore suo claudicaret. Verumtamen illud considera, quod cum homo luctatus sit cum eo, vidisse se dicit Deum facie ad faciem, ipsumque specie Dei vocat. Mansit enim Verbum Dei, etiam homo factum, in forma Patris, secundum spiritalem inquam imaginem, & secundum naturam omni ex parte incommutabilem. Proinde dicebat ad Philippum, characterem substantiae Patris seipsum ostendens etiam cum carne: *Qui vidit me, vidit & Patrem.* Cum autem quemdam caecum a natiuitate, quem curauerat, inuenisset in templo: *Tu credis, inquit, in Filium Dei?* Illo autem ad hoc dicente: *Quis est, Domine, ut credam in eum?* Respondit dicens: *Et vidisti eum, & qui loquitur tecum, ille est.* Vidit autem ipsum caecus non nudum, vel sine carne, sed in specie simili nobis; & credidit in eum quem vidit, non tamquam in filium cum altero filio coniunctum, sed tamquam in vnum, qui natura & vere non absque carne iis qui erant in terra affulsisset. Porro beatus Moyses in benedictionibus inquit: *Date Leui manifestationem eius, & veritatem eius viro sancto, quem tentauerunt tentatione, & ei conuictiati sunt apud aquam contradictionis. Qui dicit patri & matri:*

Ioan. 14.

Ioan. 9.

Deut. 33.

καὶ ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκ ὀρθοποδησίου· χαλωδοσι δὲ ἄσπερ, κατὰ Φησιν αὐτὸς διὰ τῆς τῆ ψάλλοντος λύρας· υἱοὶ ἄλλότριοι ἐψύχισαντό μοι, υἱοὶ ἄλλότριοι ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐχώλησαν ἀπὸ τῆς τρέψαν αὐτῶν. Τυπὴ γὰρ οἶμα κατὰ δὴλου ἢ ὀπισθοκασίαι· Ἰακώβ τῷ μητρὶ αὐτοῦ· πλὴν ἐκείνο ἄσπει· ἀνθρώπου παλαμόντος πρὸς αὐτὸν, ἐωρακίαι Φησὶ θεὸν πρὸς ὅσον πρὸς πρὸς πρὸς ὅσον· καὶ εἶδος αὐτὸν ὀνομάζει θεοῦ. Διτομερὴν γὰρ ὁ τῆς θεοῦ λόγος ἐ ἀνθρώπου γεγονώς, ἐν μορφῇ τῆς πατρὸς, κατὰ γὰρ, Φησὶ, πλὴν νοητῶν εἰκόνα, καὶ τὸ κατὰ πᾶν ὁποῦ ἀπαραλλάκτως ἐχρον-κὴ γουῶ * ἐκ· ἐφη πρὸς Φίλιππῳ, χαρακτηριστῆς τῆς ὑποστάσεως τῆς πατρὸς ἐαυτὸν διτοφάνων καὶ μὴ σαρκίος· ὁ ἐωρακίως ἐμέ, ἐώρακα τὸν πατέρα. ἐπειδὴ δὲ ἵνα τῆς ἐκ γρητῆς πεδερῶθηκε τυφλὸν, ὄρα ἄν αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ· οὐ πρὸς αὐτοῦ, ἐφασκεν, εἰς τὸν υἱὸν τῆς θεοῦ; ἐκείνου γὰρ μὴ πρὸς τῆς λέγοντος· τίς ὅστι, κῆρε, ἵνα πρὸς αὐτὸν; κὴ ἀπεκρίνατο λέγων· ἐώρακα αὐτὸν, ἐ ὁ λαλῶν μετὰ σου ἐκείνος ὅστι. πεδερῶται δὲ ὁ τυφλὸς οὐ γυμνὸν ἢ ἄσαρκον αὐτὸν, ἀλλ' ἐν εἶδει μᾶλλον τῷ κατὰ ἡμᾶς· καὶ πεπρὸς αὐτοῦ εἰς τὸν ἐωρακίῳ, οὐχ ὡς υἱὸν ὑψωθημῶρον ἐστῶ, ἀλλ' ὡς εἰς ἕνα τὸν φύσιν τε καὶ ἀληθῶς οὐ δίχα σαρκίος ὀπιλάμψαντα τοῖς ὀπί τῆς γῆς. Μωυσῆς γὰρ μὴ ὁ θεοπέσιος ἐν βίολογίαις Φησὶ· δότε Λεὺ πλὴν δήλωσιν αὐτοῦ, καὶ πλὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀδερφί τῷ ὀσίῳ· ὃν ὄρα πείρασαν ἐν πείρα· ἐλοιδρῆσαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀνιολογίας· ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ,

ANNO
CHRISTI
431.

οὐχ ἑώρακα σέ· καὶ ἑὸν ἀδελφοὺς
αὐτῷ ἐκ ἐπέγρα. **Π**ροσετάχε μὲν γὰρ
ὁ ἦν ὅλων θεὸς **Π**οδήρη χυέωται τῷ
Ααρὼν ποικίλως ὄξυφασμένον· Φό-
ρημα δὲ τῆτο μόνη τῇ **Δ**εχρεοσωμῆ
πρέπον, καὶ ἐκνεμηδὲν αὐτῇ. **Π**ροσὸς δὲ
γε τῷ σῆθι τῆ **Δ**εχρερέως λίθοι ἑνὲς
ἦσαν ἀπυρτημῶσι, **Π**εριθμὸν δώ-
δεκα, ὧν ἐν μέσῳ τετάχαστο δῆλω-
σίς τε καὶ ἀλήθεια, δύο πάλιν ἑτέροι
λίθοι. ἀνιγματοδῶς δὲ διὰ τούτων ὁ
ἦν ἀγίων δποσῶλων διεδείκνυτο χο-
ρὸς, οἷον ἐν κύκλῳ **Π**εφέχων **Π**Εμ-
μανουήλ, ὅς ἐστι δῆλωσις, καὶ ἀλή-
θεια· **Π**εδήλωκε γὰρ ἡμῖν πλὴν ἀλή-
θειαν, πλὴν ἐν σκιαῖς καὶ τύποις δπο-
σίσας λατρεῖαν. ὅτι δὲ γέροντι ἡμῶν
Δεχρερέως ὁ μονογενὴς τῆ **Π**ροσὸς λόγος,
ὅτε καὶ ἀνθρώπος γέροντι, πῶς ἐστὶν ἀμ-
φιβάλλειν, γερραφῶτος ὡς δὲ **Π**εσσε-
σίου Παύλου· **Π**κατανοήσατε **Π**δπο-
σῶλον καὶ **Δ**εχρερέα τῆς ὁμολογίας ἑ-
μῶν Ἰησοῦν, πρὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι
αὐτόν· γὰρ τοῖς τῆς ἱεροσωμῆς ἀξίω-
μα τοῖς τῆς ἀνθρώπου μέτρῳ ἐκ
ἀπειροῦ νοοῖτ' ἀν' εἰκότως, καὶ μεῖον
μὲν ἢ καὶ πλὴν τῆ **Π**ροσὸς λόγου φύσιν
τε **Π**δξῶν, ἐκ ἀναρμόσον δὲ τῇ μὲν
σαρκὸς οἰκονομία. γέροντι γὰρ αὐ-
τὸ δὲ ἀνθρώπινα. **Π**δοτε **Π**εῖνω, **Π**φισί,
τῷ **Π**δξί, **Π**εῖνω, τῷ ἱερεῖ, πλὴν δῆ-
λωσιν, καὶ πλὴν ἀλήθειαν. ποίω δὲ ἀ-
ρεα **Π**φισί **Π**δξί, ἡρώων ἱερεῖ, διεσά-
φισεν εἰπόν· τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίω· ἔγδ
ἐποίησεν ἀμδρπῶν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰη-
σοῦς **Π**εῖνω. γράφει οὖν ὁ **Π**αῦλος
Πεῖνω αὐτῷ· **Π**εῖνωτος* ἡμῖν ἔπρεπεν **Δ**ε-
χρερέως, ὅσιος, ἀκακος, ἀμίδως, κε-
χωρισμένος δπο **Π**δξί ἀμδρπῶν,
καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γυρόμυρος.

Non vidi te; & fratres suos non
agnovit. Ordinaverat quidem
vniuersorum Deus ipsi Aaron, *Exod. 28.*
vt poderem faceret varie con-
textum. habitus is erat soli sum-
mo sacerdoti conueniens, ipfi-
que attributus. In pectore au- *Sapient. 18.*
tem summi sacerdotis fuere la-
pides quidam pendentes nume-
ro duodecim, in quorum me-
dio disposita erat manifestatio
& veritas, duo item alii lapi-
des. Ceterum per hos duode-
cim apostolorum chorus æni-
gmaticè demonstrabatur quasi
in orbem cingens Emmanue-
lem, qui est manifestatio & ve- *Ioan. 14.*
ritas. Manifestauit enim nobis
veritatem, cultui illi qui in vm-
bris & figuris erat finem impo-
nens. Quod autem pontifex fa-
ctum sit nobis vnigenitum Dei
Verbum, quando & homo fa-
ctum est, quomodo dubitari
potest, cum diuinus Paulus in
hunc modum scribat: *Conside-* *Hebr. 3.*
rate apostolum & pontificem con-
fessionis nostræ Iesum, qui fidelis
est ei qui fecit ipsum? Nam sa-
cerdotii dignitas humanitatis
mensuris conuenire recte intel-
ligitur; & minor quidem quam
vt Dei Verbi naturæ ac gloriæ
competat, non tamen ipsi cum
carne dispensationi indecens.
humana enim eius fuerunt. Igi- *Dent. 33.*
tur date, inquit, *Leui*, hoc est
sacerdoti, *manifestationem & ve-*
ritatē. Quali autem dicit *Leui*,
seu sacerdoti, declarauit dicens:
Viro sancto. Non enim fecit pec- *1. Petr. 2.*
catum Dominus noster Iesus
Christus. Vnde Paulus de eo
scribit: *Talis enim decebat vt ef-* *Hebr. 7.*
set nobis pontifex, sanctus, inno-
cēs, impollutus, segregatus a pecca-
toribus, & excelsior calis factus.

Ecc ij

Num. 20.

Illum tentauerunt in tentatione, iurgati sunt contra eum apud aquas contradictionis. O rem admirabilem! Virum dicens eum, statim Deum declarauit, quem exacerbauit & tentauit Israel & in eremo, & ad aquam contradictionis: cuiusque rei fidem faciet Psaltes dicens: Dirupit petram in eremo, & potauit eos velut in abyfso multa: & eduxit aquam de petra, & deduxit quasi flumina aquas. Et quid post hoc?

Psal. 77.

Ibidem.

Et tentauerunt, inquit, eum in corde suo, & male locuti sunt de Deo, & dixerunt: Numquid poterit Deus preparare mensam in deserto, quoniam percussit petram, & fluxerunt aquae, & torrentes inundauerunt? Numquid & panem poterit dare, aut parare mensam populo suo? Intelligis igitur quomodo iurgati fuerint aduersus Deum miracula facientem, quem sane appellat virum Moyses. Nam & diuinus Paulus sic intelligens scribit: Bibebant enim ex spiritali sequente petra: petra autem erat Christus. Vir igitur, contra quem iurgabatur, ipse erat ille, qui nondum incarnatus tentabatur ab Israelitis. Non enim alium fuisse Filium ante carnem, alium vero ab ipso diuersum ex femine Dauid, sicut audent quidam dicere; sed vnum & eundem, ante incarnationem quidem nudum adhuc Verbum, post partum autem ex sancta Virgine incarnatum & hominem factum, sicut scripserunt sancti illi ac diuini patres, alio quoque signo comprobauit Moyses. Nam quasi interro-

1. Cor. 10.

Ioh. 1.

τὸν ἔξεπέρασαν ἐν πείρᾳ· ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀνιπλορίας. ὡ παραδίδου περιγματοῦ. ἀνδρα λέγων αὐτὸν, θεὸν ἀπέφλωσαν διδύς· ὃν δὴ παρώξυνε τε καὶ ἔξεπέρασαν ὁ Ἰσραήλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπὶ ὕδατος ἀνιπλορίας. καὶ πινώμεθα λέγων ὁ ψαλμωδὸς· διέρρηξεν ἐν ἐρήμῳ πέτρην, καὶ ἐπόπσεν αὐτοῖς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ· καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας, καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοῖς ὕδατα. καὶ τί μὲν ἔστο; καὶ ἔξεπέρασαν, φησὶν, αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν· καὶ κατέλαλησαν τῷ θεῷ, καὶ εἶπον· μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἐτοιμάσαι τραπέζην ἐν ἐρήμῳ· ὅτι ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐρρύθησαν ὕδατα, καὶ χεῖμαρροι κατεκλύθησαν; μὴ ἔαρπον * διωθήσεται διδύαι, ἢ ἐτοιμάσαι τραπέζην πῶ λαῷ αὐτῷ; σωῆς οὖν, ὅπως διαλειοιδόρηται θυματουργῶν τῷ θεῷ, ὃν δὴ ἀνδρα φησὶν ὁ Μωϋσῆς. σωῆς γὰρ οὕτω καὶ ὁ θεῶσι. Γαῦλος, γράφει· ἐπνον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ δὲ πέτρα ἡ ὁ Χριστός. ἐκουῶ ὁ λοιδορηθεὶς ἀνὴρ, αὐτὸς ἡ ὁ κείνος, ὃς οὐπω σεσαρκωμένος ἐπειράζετο παρὰ τῆς ἔξ Ἰσραήλ. ὅτι γὰρ οὐχ ἔστ' ἡ ἡ ὁ υἱὸς ὁ παρὰ σαρκὸς, ἔστ' ὁ δὲ παρὰ αὐτὸν ὁ ἐκ σπέρματος τοῦ Δαυὶδ, κατὰ φανὰς ὁ γλωσσῶσι ἴνες, ἀλλ' εἰς τε, καὶ ὁ αὐτὸς, παρὰ μὲν τῆς σαρκώσεως γυμνὸς ἐπὶ λόγος, μὲν δὲ γε πῶ δότι πῶ ἐκ τῆς ἀγίας παρὰ θεοῦ σεσαρκωμένος ἢ ἐνανθρωπήσας, κατὰ γράφασιν ἁγίοι καὶ θεῶσι πατέρες, σημείω πάλιν ἐστ' ὁ πεπληροφόρηκεν ὁ Μωϋσῆς. ὡσαύτ' γὰρ

ANNO
CHRISTI
431.

* διώται

ANNO CHRISTI 431.

ἑρομύμου ἑνός, καὶ δάμασκῶν ἐδέ-
 λοντες, ὡς τοῦ γέροντος ἀνδρός ὁ
 λόγος αὐτῶν, ὃν δὴ καὶ ἐκπεπειράσθαι,
 καὶ λελοιδρησάσθαι φησι τῶν τῶν
 Ἰσραὴλ, μονογονίᾳ καὶ χεῖρα πα-
 τέρων καὶ ἀδελφίνων. Ἐπιστολῶν, καὶ
 φησὶν ὁ λέγων τῶν πατέρων καὶ τῆς μη-
 τέρων, οὐχ ἐώρακα σέ· καὶ τῶν ἀδελ-
 φῶν αὐτῶν ἐκ ἐπέγνω. μεμνήμηθα γὰρ
 γερασφότος ἐνός τῶν ἁγίων διαγγη-
 σῶν, ὡς διδάσκοντός ποτε τῆς Χριστοῦ,
 καὶ μυσταγωγῶτός ἑνάς, ἐπέστησαν
 ἐν μήτρῳ αὐτῶν καὶ ἄδελφοί, εἶπα
 παροδραμόντος ἑνός τῶν μαθητῶν,
 καὶ λέγοντος· ἰδοὺ ἐν μήτρῳ σου καὶ
 ἀδελφοί σου ἐστήκασι ἔξω, ἰδεῖν σε
 θέλοντες, ἐκπέπιας τὴν χεῖρα αὐτῶν ὅτι
 τῶν μαθητῶν, εἶπε· μήτηρ μου καὶ
 ἀδελφοί μου οὐτοί εἰσι, ἄκουόντες
 τῶν λόγων τῆς θεοῦ, καὶ ποιούντες. ὅς γὰρ
 αὐτὸ ποιῶν τὸ θέλημα τῆς πατρὸς μου τῆς
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς, οὕτως ἀδελφός μου,
 καὶ ἀδελφή, καὶ μήτηρ ἐστίν. τῶν τοῦ οἴμου,
 ὅτιν, ὅπως ἔφη Μωϋσῆς· ὁ λέγων τῶν
 πατέρων καὶ τῆς μητρός· οὐχ ἐώρακα σέ·
 καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐκ ἐπέγνω.
 * καὶ μὲν καὶ ὁ πάνσοφος Δανιὴλ ἐν εἰ-
 δῆ τῶν κατὰ ἡμᾶς πεδιάσθαι φησι τῶν
 μονογονίᾳ τῆς θεοῦ λόγον. ἰδεῖν μὲν γὰρ
 ἔφη παλαιὸν ἡμερῶν, καθεήμενον ἐπὶ
 θρόνου, μυριάδας τε μυριάδας τῶν
 ὑψίστων, καὶ χιλιάδας χιλιάδας τῶν
 λειτουργῶν· καὶ διὰ μέσου ἑνάς ὄψεν-
 δεῖς ἔτερε, ὑψίστος ἐπάγει· ἐδεώροω
 γὰρ ἐν ὄραματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ
 μὲν τῶν νεφελῶν τῆς οὐρανοῦ ὡς υἱὸς
 ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ἕως τῆς πα-
 λαοῦ τῶν ἡμερῶν ἐφθάσε, καὶ ἐνώ-
 πον αὐτῶν προσλήθη, καὶ αὐτῶν ἐδόθη
 ἐν ἡμῇ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντα αἱ φυλαὶ καὶ γλώσσαι αὐτῶν δουλεύουσιν.

garet quispiam, & discere cu-
 peret, de quonam viro men-
 tionem fecisset, quem sane &
 tentatum fuisse & obiurgatum
 ab Israelitis diceret, tantum-
 non intento digito Iesum dem-
 onstrat, & inquit: *Qui dicit* Dent. 33.
patri & matri: Non vidi te;
& fratres suos non agnuit.
 Meminimus autem vnum san-
 ctorum euangelistarum scripsif-
 se, quod docente aliquando Luc. 8.
 & quosdam erudiente Christo,
 adfiterunt mater eius & fra-
 tres; deinde accurrente quo-
 dam ex discipulis, & dicente:
Ecce mater tua & fratres tui Ibid.
stant foris, volentes te videre;
 extensa manu sua in discipulos
 suos dixit: *Mater mea & fra-*
tres mei hi sunt, qui verbum
Dei audiunt & faciunt. Qui Math. 12.
enim fecerit voluntatem Patris
mei qui in calis est, hic frater
meus, & soror, & mater est.
 Hoc, opinor, est id, quod Moy-
 ses dixit: *Qui dicit patri & ma-* Dent. 33.
tri: Non vidi te; & fratres suos
non agnuit. Præterea sapien-
 tissimus quoque Daniel in spe-
 cie nostræ simili se vidisse dicit
 vnigenitum Dei Verbum. Vi-
 disse enim se dixit antiquum Daniel. 7.
 dierum sedentem super thro-
 num, & decies millies centena
 millia assistentium, & millia
 millium ministrantium. & qui-
 busdam interpositis hæc addit:
Videbam ego in visione noctis, Ibid.
& ecce cum nubibus cali quasi
filius hominis veniens, & usque
ad antiquum dierum peruenit:
& coram ipso adductus est, &
ei datus honor & regnum; &
omnes tribus & lingua seruiant ei.

Ecce iam iterum manifeste & euidenter vidit Emmanuelem ascendentem ad eum, qui in caelis est, Patrem & Deum. *Act. 1.* Nubes enim suscepit eum, quem praeterea non hominem simpliciter, sed tamquam filium hominis dicit. Deus enim erat Verbum in nostra similitudine factum. In hunc modum etiam sapientissimus Paulus intelligens, in similitudine hominum ipsum factum esse dicit; inuentum autem ut hominem habitu, & in similitudine carnis peccati visum his qui erant super terram. Si autem homo fuisset, ob copulationem cum Deo tamquam Deus honoratus, dixisset propheta, quasi Deum, vel quasi Filium Dei, cum qui cum nubibus venit, se vidisse: sed hoc non dicit, illud vero potius dicit: *Sicut filium hominis.* Nouit ergo ipsum Filium Deum esse, & hominem factum, hoc est, in similitudine hominum factum, iuxta Pauli vocem. Verumtamen, quamuis in carne apparuerit, usque ad antiquum dierum peruenit, hoc est, ad aeterni Patris ascendit thronum. *Et ipsi datus est honor & regnum; & omnes tribus & lingua seruient ei.* Id nimirum erat illud ab ipso dictum: *Pater, clarifica me claritate, quam habui antequam mundus esset, apud te.* Quod autem incarnatum Dei Verbum confideat, & aequalis gloriae sit cum Deo & Patre etiam cum carne, tamquam vnus existens filius etiam quando factum est homo, manifestat sapientissimus Paulus, scribens: *Talem habemus pontificem, qui sedet in dextera throni magnitudinis in excelsis.*

idou dē pάλιν σαφώς τε καὶ ἐναργώς ἀναβαίνοντα πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς πατέρα καὶ θεὸν τεθέαται *Ἐμμανουήλ. νεφέλη γὰρ ὑπέλαβεν αὐτόν· ὃν δὴ ἐκ αὐθροῦ ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς υἱὸν ἀυθροῦ Φησί. θεὸς γὰρ ἡμεῖς ἐν ὁμοιώσει τῆς σαρκὸς ἡμῶν γεννητὸς ὁ λόγος. οὕτω σωεῖς καὶ ὁ πάνσοφος Παῦλος ἐν ὁμοιώματι ἀυθροῦ γυνάδαυ Φησὶν αὐτόν, ὠρεθῆναι δὲ ὡς αὐθροῦ ἐν γήματι, καὶ ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἀμάρτιας ὠφθαί τοῖς ἰπὶ τῆς γῆς. εἰ δὲ ἀυθροῦ ἡμεῖς, σωαφεία τῆς σαρκὸς τὸν ὡς θεὸς, ἡμεῖς, ἔφη δὲ αὐτὸν ὡς φησὶς, ὡς θεὸν, ἢ ὡς υἱὸν θεοῦ τεθέαται μὲν τῆς νεφέλης ἐργάμενον. ἀλλ' οὐ τὸ τοῦ Φησὶν, ἐκείνο δὲ μάλλον ὅτι, ὡς υἱὸν ἀυθροῦ. οἶδεν ἄρα θεὸν ὄντα, καὶ ἐναυθροῦ πῶς αὐτὸν υἱὸν, ἡρω ἐν ὁμοιώματι ἀυθροῦ γυνάμενον, καὶ πῶς τῆς Παύλου φωνῆ. πῶς ἐν σαρκὶ πεφηνῶς, ἕως τῆς παλαμοῦ τῆς ἡμερῶν ἔφθασε, τυτέστιν, εἰς τὸν αἰδίου πατρὸς ἀναπεφοίτηκε θρόνον· καὶ αὐτῶν ἐδόθη ἡ γημὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ καὶ γλώσσαι αὐτῶν δουλεύουσι. καὶ τῶν ἡμερῶν εἰρημῶν παρ' αὐτῶν· πᾶτερ δόξα σὺν μετῇ δόξῃ, ἢ ἔχον πρὸς τὸν κόσμον ἐξ ἡμερῶν παρὰ σοί. ὅτι δὲ σαρκωθεὶς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος σωεδρὸς ὅτι καὶ ἰσοκλήης τῶν θεῶν καὶ πατρὶς ἐκ σαρκὸς, ὡς εἰς ὑπαρχῶν υἱὸς καὶ ὅτι γεννητὸν ἀυθροῦ, σαφωεῖ γράφον ὁ πάνσοφος Παῦλος· τοῦτον ἐργάμενον ἡμεῖς, ὅς ἐκάθησεν ἐν δεξιᾷ τῆς θρόνου τῆς μεγαλοσωμῆς ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.*

Hebr. 8.

ANNO CHRISTI 431.

ναί μὲν καὶ αὐτὸς ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐροῦντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων, εἰπὼν ὅτι αὐτὸς ἀληθῶς ὁ Χριστός, εἰπέ μοι, φησὶν, ὑμῖν, οὐ μὴ πιστεύσῃτε· καὶ εἰὰν ἐπιρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. ἀπὸ τῆς νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τῆς ἀριστερῆς καὶ δεξιῆς τοῦ θεοῦ. ἐκουσῶ ἐν τοῖς τοῖς θεοῦ τοῖς θεοῖς καὶ ἐνανθρωπήσαντα ὡς ὁ υἱὸς τοῦ ἀγίου πατρὸς ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἰδωμένον ἢ ἐκ τοῦ νεώτερου διαθήκης κήρυκα, ἐκ τοῦ ἡλίου μυσταγωγῶν, οἷς αὐτὸς ἐφίη ὁ Χριστός· οὐχ ὑμεῖς ἐστε λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. εὐρήσομεν πίνω λέγοντα θεοῦ Βαπτιστῶν· ὅπως μου ἐρχεται ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος μου λέγοντα, ὅτι πατὴρ μου εἶπα πῶς ὁ μετ' αὐτὸν ἰὼν, πατὴρ αὐτοῦ εἶπα ὡς ὁ υἱὸς τοῦ ἀγίου πνεύματος τῆς σαρκὸς χρόνον Ἰωάννου ὁ Χριστός, πῶς οὐχ ἅπαντες ἐνανθρώπησαν; ἢ οὐκ ἔστιν ἅπαντες ἰσχυροὶ ἢ ἄλλοι ἢ ἄλλοι; εἶπα τῶν Ἰουδαίων πατὴρ ἡμῶν [ἀμὲν, ἀμὲν λέγω ὑμῖν,] περὶ Ἀβραάμ γυνεὸς ἐγὼ εἰμί. ὡς μὲν γὰρ καὶ πατὴρ Ἀβραάμ θεοῦ, νοεῖται δὲ μετ' αὐτὸν, καὶ δὲ πέφικεν ἀνθρώπος. εἶπα τῶν θεοῦ καὶ πατρὸς βουάντος ἀναφανδόν· τί μὲν δόξαν μου ἐπέρο οὐ δώσω· θεὸς γὰρ ἕτερος παρ' αὐτὸν οὐδεὶς, ἐφίη πατὴρ λέμας ὁ Χριστός· ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀριστεροῦ ἐν τῇ δόξῃ τῆς πατρὸς αὐτοῦ μὲν τῶν ἀγίων ἀγγέλων. υἱὸς δὲ ἀριστεροῦ πατρὸς ἀποδοκίμου κατὰ βασιλεὺς οὐρανῶν, γράφει πάλιν ὁ πάπυρος Παῦλος· ἐπέφλη γὰρ ἡ χάρις τῶν θεοῦ ἢ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις.

Concil. Tom. 6.

Præterea & ipse Dominus noster Iesus Christus, interrogantibus ipsum Iudæis, num ipse esset vere Christus: Si dixero vobis, inquit, non credetis: & si interrogauero, non respondebitis. A modo erit filius hominis sedens a dextris virtutis Dei. Igitur etiam incarnatum Filium in diuinitatis solio sanctorum prophetarum chorus contemplatus est. Videamus autem & noui testamenti præcones, totius orbis doctores, quibus ipse Christus dicebat: Non vos estis qui loquimini, sed spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis. Inuenimus igitur dicentem diuinum Baptistam: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat. Atqui quomodo qui post ipsum ibat, prior ipso fuit? nam Christum certe secundum tempus carnis Ioanne posteriorem fuisse, quomodo non sit omnibus manifestum? Quid igitur ad hæc dicere quisquam poterit? Soluit nobis ipse Saluator quod quaeritur. Dicebat enim, Iudæos, alloquens: Priusquam Abraham fieret, ego sum. Nam erat quidem & ante Abraham secundum diuinitatem: intelligitur autem post ipsum, secundum quod homo apparuit. Deinde Deo & Patre clamante manifeste: Gloriam meam alteri non dabo: (Deus enim alius præter ipsum nullus est) dixit nobis Christus: Cum venerit filius hominis in gloria Patris sui cum angelis sanctis. Præterea cum expectemus filium hominis de cælis descensurum, scribit iterum sapientissimus Paulus: Apparuit enim gratia Dei salutaris omnibus hominibus,

FFF

ANNO CHRISTI 431. ...

ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobrie & iuste & pie vivamus in hoc saculo, expectantes beatam spem & adventum gloriae magni Dei & salvatoris nostri Iesu Christi. Dixit etiam alibi, loquens de iis qui e sanguine sunt Israel, quod ipsorum sunt promissiones, & legislatio, & testamentum, & ex ipsis secundum carnem Christus, qui est super omnia Deus benedictus in saecula. Amen.

Rom. 9.

Igitur confessionis patrum vestigia sequentes, & non deflectentes, ipsum dicimus Verbum ex Deo Patre natum unigenitum Filium incarnatum esse & hominem factum, passum, mortuum, tertia die resurrexisse ex mortuis. nam contra controuersiam impassibile est, quantum ad suam naturam attinet, Verbum Dei; & nullus tam attonitus est, qui putare possit, naturam quae est super omnia, passionis esse pacem. Sed quia factus est homo, & carnem ex sancta Virgine sumptam, propriam fecit; propterea, ut dispensationis rationem sequamur, in carne propria passum esse ex humanitate asserimus eum, qui extra omnem passionem est, utpote Deus. Nam si Deus existens factus est homo, & minime destitit esse Deus; si factus est creaturae portio, & mansit tamen supra creaturam; si legislator existens, utpote Deus, factus est sub lege, & erat adhuc legislator; si item cum Dominus esset ex diuinitate, serui formam induit, & inseparabilem obtinet dominii dignitatem;

Galat. 4.

ἵνα ἀρνησάμενοι πλὴν ἀσέβειου, καὶ ταῖς κοσμικαῖς ἐπιθυμίαις, σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ βίσεως ζήσασμεν ἐν τῷ νυν αἰῶνι, προσδεχόμενοι πλὴν μακαρίου ἐλπίδα, καὶ ἐπιφανέειν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἔφη δὲ καὶ ἐτέροθεν περὶ τοῦ ἔξ ἀμαρτίας Ἰσραὴλ τοῦ λόγου ποιούμενου· ὅτι αὐτῶν αἰ ἐπαγγελία, καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ διαθήκη, καὶ ἔξ αὐτοῦ τὸ κατὰ σὰρκα Χριστός, ὁ ὢν ἐπι πάντων θεὸς βλοσυρὸς εἰς τὸν αἰῶνα. ἀμήν.

Οὐκοῦν κατ' ἕχρος ἰόντες ἀπεροκλινώσῃ τῆς τοῦ πατρὸς ὁμολογίας, αὐτὸν φαιδρὸν ἐκ τῆς θεοῦ πατρὸς λόγον γνηθέντα ἰδὸν μονογενῆ, σαρκατωδυνά τε καὶ ἐνδυθεσπῆσαι, παθεῖν, ὑποθανεῖν, αἰαστῶσαι ἐκ νεκρῶν τῇ τελευτῇ ἡμέρᾳ. ἀπαθὴς μὲν γὰρ ὁμοιωθεσμεν τὸν τῆς θεοῦ λόγον· καὶ οὐδεὶς οὕτως ἐμβρόντητος, ὡς νομίσαι διωαδαται παθεῖν ἐν δεικτικῷ πλὴν ἰστέρ πάντα φύσιν. ἐπειδὴ δὲ γέρονεν ἀνθεσπος, ἰδίῳ ποιησάμενος σὰρκα πλὴν ἐκ τῆς ἀγίας ὑπερδένου, ταύτῃ τοι πῶς τῆς οἰκονομίας ἐπέμμενοι λόγοις, σαρκαὶ τῇ ἰδίᾳ παθεῖν ἀνθεσπῆνως διαβεβαιούμεθα ἐπέκεινα τῆς παθεῖν ὡς θεόν. εἰ γὰρ θεὸς ὑπαρχῶν γέρονεν ἀνθεσπος, ὑποπεφοίτηκα δὲ οὐδαμῶς ποδ εἶναι θεός, εἰ γέρονε τῆς κτιστοῦ μέρους, καὶ μεμνηκεν ὑπερ πλὴν κτίσιν· εἰ νομοθέτης ὢν ὡς θεός, γέρονεν ὑπερ νόμου, καὶ νομοθέτης ἦν ἐπὶ καὶ δεσπότης ὢν θεῶν, δουλομορφῶν ὑπερδεν, ἐναντιοβλητικῶν ἔχον τὸ τῆς δεσποτίας ἀξίωμα.

ANNO CHRISTI 451

εί μονογενής υπάρχων γέγονε προσ-
 τώκος εν πολλοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἐστὶ
 μονογενής· ἡ γὰρ ἑρμηνεία, εἰ σαρκὶ
 πατρὸν ἀνθρώπων, ἀπαθῆς καὶ οὐτω
 νοεῖται θεϊκῶς; καὶ γινώσκω πάνσοφον
 Παῦλον, ὅτι ἐν μορφῇ καὶ ἰσοτητι τῆς
 θεοῦ καὶ πατρὸς ὑπάρχοντα λόγον, ὅτι
 αὐτὸν ἑωλόθησαν ἡμετέρας φησὶ, καὶ μέ-
 χει θανάτου, θανάτου δὲ σαυροῦ. ἐν
 ἑστῆα δὲ τῆς ἰδίῃς ἐπιστολῶν πρὸς αὐτοὺς
 φησὶν· ὅστις ὅτιν ἐκάν τῆς θεοῦ τοῦ
 ἀορατοῦ, προσώπου πάσης κτί-
 σεως· ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίθη τὰ πάντα
 τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς·
 καὶ αὐτὸς ὅτι πρὸ πάντων· καὶ τὰ
 πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· καὶ αὐτὸν
 δεδόσθαι φησὶ καὶ Παῦλον τῆς ἐκκλησίας,
 ἡμετέρας δὲ καὶ ἀπαρχῆς τῆς κεικοι-
 μηθῆσαν, καὶ προσώπου τῆς νεκρῶν·
 καὶ τοὺς ζῶν καὶ ζωοποιὸς ὅς ἐστι θεοῦ πα-
 τρὸς ὅτι λόγος, ἀπερὶ καὶ ἐκ ζωῆς
 ἀνάστα, τῆς τεκνόντος αὐτὸν· εἶτα πῶς
 γέγονεν προσώπος ἐκ νεκρῶν, καὶ
 ἀπέχθη τῆς κεικομηθῆσαν; ἐπειδὴ
 γὰρ πρὸ τῆς θανάτου δεκτικῶς ἰδίῃ
 ἐποίησατο σὰρκα, χάρει θεοῦ, κατὰ
 φησὶν ὁ πάνσοφος Παῦλος, ὡς ἕρ-
 παντὸς ἐγέσασα θανάτου τῆς παθεῖν
 αὐτὸν δυναμῆς σαρκὶ, ἐκ δόξα-
 λῶν αὐτὸς τὸ εἶναι ζωῆς· ἐκοιμῶ καὶ ἐν εἰ-
 λέργιστο σαρκὶ παθεῖν, οὐ φύσει θεό-
 τῆτος εἰσδέξεται τὸ παθεῖν, ἀλλ' ὡς
 ἐφίλω θρησκῶς, ἰδίῃ σαρκὶ τῆς πα-
 θῆσαι δεκτικῆς. καὶ γινώσκω ὁ μακάριος
 προσφῆτης Ησαίας ἐνανθρώπησαντα
 θεόν ὅτι σαρκὶ παθόντα γνώσκων,
 ἔφη που πρὸς αὐτὸν· ὡς πρὸς αὐτὸν
 ἐπίσφαζεν ἡχθῆ, καὶ ὡς ἀμνὸς ἀκα-
 νος ἐν δαπὸν τῆς κείροντος αὐτὸν ἀφω-
 νος, οὕτως ἐκ ἀνοίχῃ τὸ στόμα αὐτοῦ·

Concil. Tom. 6.

si vnigenitus existens, factus est *Rom. 8.*
 primogenitus in multis fratri-
 bus, & est etiam vnigenitus; cur
 miramur, si carne passus ex hu-
 manitate, impassibilis etiam sic
 intelligitur ex diuinitate? Ita-
 que sapientissimus Paulus Ver- *Philipp. 20*
 bum, quod in forma & æquali-
 tate Dei & Patris erat, idem
 ipsum subditum factum esse di-
 cit, & vsque ad mortem, mor-
 tem autem crucis. In alia autem
 epistola sua de eodem dicit: *Coloss. 1.*
Qui est imago Dei inuisibilis, primo-
genitus omnis creature: quia in
ipso condita sunt omnia que in
celo & que in terra; & ipse est
ante omnia, & omnia in ipso
constant: & ipsum datum esse
ait caput ecclesie, factumque
esse primitias dormientium, &
primogenitum ex mortuis. At-
qui vita & viuificans est illud ex
Deo Patre Verbum, vtpote ex
vita natum, ex eo nempe qui
genuit eum. Quod si ita est, quo-
modo factum est primogenitus
ex mortuis, & primitie dor-
mientium? Nimirum quia post-
eaquam mortis susceptiuam car-
*nem propriam fecit, gratia Dei, *Hebr. 2.**
 sicut dicit sapientissimus Pau-
 lus, pro omnibus gustauit mor-
 tem per carnem, quæ mortem
 pati potuit, non ipsum amit-
 tens quominus esset vita. Ita-
 que etiam si dicatur carne pas-
 sum esse, non natura deitatis
 suscipiet passionem, sed, vt iam
 dixi, propria carne, quæ passio-
 nes capit. Vnde & beatus Isaias,
 illum carne passum agnoscens
 Deum esse humanatum, de illo
 dixit: *Sicut ovis ad occisionem* *Isa. 53.*
ductus est, & sicut agnus inno-
cens coram tondente se, sine vo-
ce, sic non aperuit os suum.

Fff ij

In humilitate ipsius iudicium eius sublatum est: & generationem eius quis enarrabit? quia tollitur de terra vita eius. Atqui si aliquis fuisset homo, & qui seorsim intelligeretur filius, sed coniunctus Deo, sicut dicunt impiorum dogmatum auctores; quomodo iam difficile inuenietur, qui generationem eius enarrare possit? Factus enim est ex semine Iesæ & David. Dei autem Verbi generationem, siue generationis modum, quis dicere poterit? Tollitur enim a terra vita eius, hoc est existentia. Posuit enim pro existentia vitam. In sublime autem tollitur & superfertur, eminentque omnibus qui sunt in terra. nam humanæ menti neque comprehensibilis est, neque prorsus accessibilis, illa ineffabilis naturæ ratio. Quin etiam illud iam dictis adiiciam: *Vnus Dominus, una fides, unum baptisma*; sicut dicit sacratissimus Paulus. Itaque cum vnus sit Dominus, & vna fides, & vnum baptisma; quis ille est Dominus, & in quem credimus, & baptizatus sumus? Atqui maxime convenire dixerit quispiam illi ex Deo Patre Verbo tum dominationem, tum fidem a nobis præstitam, in ipso etiam peragi salutare baptisma. sic enim sanctis apostolis præcepit, dicens: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti*. Ceterum diuinus Paulus dominationis gloriam, & fidei confessionem, & sancti baptismi virtutem perspicuâ facit, dicens: *Ne dixeris in corde tuo,*

ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἢ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· πλὴν δὲ ἡμεῶν αὐτῶν ἕως διηγέσεται; ὅτι ἀρεταὶ διὰ τῆς γῆς ἢ ζωῆς αὐτοῦ. καὶ τοὶ εἰσὶν ἕως ἡμεῶν ἀνθρώπων, ἔιδικῶς νοοῦντος ἡδὲ, σωτηριῶν δὲ θεῶν, καὶ δὲ φασιν ὅτι τῶν ἀνοσιῶν δογματῶν εἰσηγηταί, πῶς ἐπὶ δυσσεύρετος ὁ πλὴν ἡμεῶν αὐτῶν διηγέσεται δυνάμην; γέρονε γὰρ ἐκ ἀπέρματος Ιεσσαὶ καὶ Δαυὶδ. πλὴν δὲ γε τῆς θεοῦ λόγου γέννησιν, ἥτοι τῆς γέννησως ἔχον, ἕως ὅ φανῆαι δυνάμην; ἀρεταὶ γὰρ διὰ τῆς γῆς ἢ ζωῆς αὐτοῦ, τυτέστιν ἡ ὑπαρξίς· τέθεικα γὰρ αὐτῷ τὴν ὑπαρξίαν πλὴν ζωῆς. ἡ δὲ θεοῦ διὰ τῆς, καὶ ὑπερνήχεται τῶν ἁπλῶν τῆς γῆς, ἀπειρόνοτος γὰρ καὶ ἀπεσβλήτος παντελῶς τῆς ἀνθρώπων διανοίας ὁ θεὸς τῆς δόξης τοῦ φύσεως λόγος. περὶ ποίσοι τοῖς εἰρηλῶν ἐπὶ τῶν εἰς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, καὶ δὲ φασιν ὅτι ἕως τῆς Γαυλῶν. ἐνὸς οὐκ ὄντος κυρίου, πίστεως τε μιᾶς, καὶ ἐνὸς βαπτίσματος, ἕως ὅ κύριος, καὶ εἰς ἕνα πεπεσμένον τε καὶ βεβαπτισμένον; ἀλλ' ἴσως πρέπει ὅτι μάλιστα φασίνας αὐτῶν, τῶν ἐκ θεοῦ πατρὸς ὄντων λόγων πλὴν τε κυριότητα, καὶ πλὴν πῆσιν πλὴν πατρὸς ἡμεῶν, ἐπὶ αὐτῶν δὲ τελεῖσθαι καὶ τὸ σωτήριον βάπτισμα. οὕτω γὰρ που πῆσιν ἀγίοις διδοσὶ τοῖς ἐνεπίλατο λέγων· πορθεῖν τις μαθητῶσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τῆς πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τῆς ἀγίου πνεύματος. ὅγε μὲν δεσπότης Παῦλος πλὴν τῆς κυριότητος δόξαν, καὶ τῆς πίστεως πλὴν ὁμολογίαν, καὶ πλὴν τῆς ἀγίου βαπτίσματος δυνάμιν ἐμφανῆ κατέδειξεν, λέγων· μὴ εἰπῆς ἐν τῇ καρδίᾳ θεοῦ.

Ephes. 4.

Matth. 28.

Rom. 10.

ANNO
 CHRISTI
 451.

ὅς ἀναβήσεται εἰς τὸ οὐρανόν; ἢ ἔτι
 χειρὸν κατὰ γαῖαν· ἢ, ἔτι κατὰ
 βῆσεται εἰς τὴν ἀβυσσον; ἢ ἔτι χει-
 ρὸν ἀναγαγεῖν ἐκ νεκρῶν. ἀλλὰ τί λέ-
 γει ἡ γραφή; ἐπί σου τὸ ῥῆμα ὅτι
 ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
 σου· ὅτι ἐὰν εἴπῃς· κύριος Ἰησοῦς, ἔ-
 πισθῆσιν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ θεὸς
 ἠγάπησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.
 γράφει δὲ πάλιν· ἐκ οὐκ οἶδατε, ὅτι ὅσοι
 ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς
 τὸ θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; ἰδοὺ
 δὴ σαφῶς περὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς τε
 κυριότητος, καὶ τῆς πίστεως τὴν ὁμο-
 λογίαν, καὶ αὐτῶν δὲ τὴν τῆς ἀγίου
 βαπτίσματος χάριν, εἰς τὸ παθόντα
 τὸ θάνατον, καὶ ἐξηγητημένον ἐκ νε-
 κρῶν. ἀρα οὐκ εἰς υἱοὺς πισθόμενον
 δὴ; ἀρα ἔτι ἐκ θεοῦ πατρὸς ἀπα-
 σταλάντα παραδραμόντες λόγον,
 ὡς ἡμεῖς παρ' αὐτὸν ἐστῶμεν, τῶν παθόντων
 περὶ τὴν τῆς κυριότητος
 διδόντων, καὶ αὐτῆς δὲ τῆς πίστεως τὴν
 ὁμολογίαν, καὶ τὸ οὐρανιον βαπτί-
 σμα; εἴπα πῶς ἐκ εὐηθῆς, μᾶλλον δὲ
 καὶ ἀναμφολόγως διασέβεις, τὸ οὐ-
 πω φρονεῖν ἢ λέγειν; τί οὐκ ἐροῦμεν;
 εἰς κύριον ἀληθῶς, μία τὴ πίστις, καὶ
 ἐν βαπτίσματι. καὶ γὰρ ὅτι εἰς υἱὸν ἔ-
 κύριος ἐκ ἀνθρώπων καὶ σωθήσεται
 λαβὼν ὁ λόγος, καὶ μέτρον αὐτῶν
 ὁμοφώνως τῶν ἰδίων ἀξιοματιῶν,
 καὶ μετὰ τοὺς υἱοὺς τῆς κυριότητος
 αὐτοῦ, καὶ ἀφασί καὶ γεγραφασί λη-
 ρουῦντες ἑαυτοὺς· ἀλλ' αὐτὸς ἐνανθρωπή-
 σαι καὶ σαρκωθείν ὁ ἐκ θεοῦ λόγος,
 τὸ φῶς τὸ ἐκ φωτός. εἰς τὸ τοῦ-
 του θάνατον βαπτισμένοι, παθόν-
 τος μὲν ἀνθρώπου ἀλλ' ἰδίᾳ σαρκί,
 passus quidem ipse est secundum humanitatem in propria carne;

*Quis ascendet in calum? hoc est
 Christum deducere. aut, Quis
 descendet in abyssum? hoc est Chri-
 stum ex mortuis reducere. Sed
 quid dicit scriptura? Prope est
 verbum in ore tuo, & in corde
 tuo. Quod si dixeris: Dominus
 Iesus; & credideris in corde tuo
 quod Deus ipsum excitavit ex
 mortuis, saluus eris. Scribit et-
 iam iterum: Nescitis quod qui-
 cumque baptizati sumus in Chri-
 stum Iesum, in mortem eius bap-
 tizati sumus? Ecce iam ma-
 nifeste tum dominationis, tum
 fidei confessionem, ipsamque
 sancti baptismatis gratiam in
 eum sapientissime restringit,
 qui passus est mortem, & resur-
 rexit a mortuis. Num igitur in
 duos credimus filios? num Ver-
 bo, quod ex Deo Patre efful-
 sit, praetermisso, ei qui passus
 est, tamquam alteri filio ab eo
 diuerso, dominationis gloriam,
 & ipsius quoque fidei confes-
 sionem, & caeleste baptismum
 attribuemus? Atqui quomo-
 do non sit stolidum, imo vero
 etiam indubitanter impium, sic
 sapere vel dicere? Quid igitur
 dicemus? Vnus Dominus ve-
 re, vnaque fides, & vnum bap-
 tisma. Etenim vnus est Filius
 & Dominus, non quod homi-
 nem secundum copulationem
 susceperit Verbum, & partici-
 pem illum suarum dignita-
 tum effecerit, & filiationem
 ac dominationem illi commu-
 nicauerit, sicut dicunt & scri-
 pserunt quidam delirantes; sed
 ipsum ex Deo Verbum, illud
 lumen de lumine, incarnatum
 & homo factum. In huius
 mortem baptizati sumus, qui*

Deut. 30.

Rom. 6.

Ephes. 4.

Iouan. 6.

Luc. 2.

mansit autem impassibilis secundum deitatem, & viuit semper. Vita enim est ex vita, ex Deo nempe & Patre. Sic victa est mors, quæ in vitæ corpus infilire ausa est: sic etiam in nobis corruptio destruitur, & infirmatur mortis ipsius imperium. Proinde dicebat Christus: *Amen, amen dico vobis, nisi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis ipsis.* Viuifica igitur sunt sanctum corpus & sanguis Christi. Corpus enim, sicut dixi, est non hominis cuiusdam qui vitæ sit particeps; imo vero proprium illius est secundum naturam vitæ, ipsius nimirum Unigeniti. Hæc sentit nobiscum amantissimus Christi sanctorum patrum chorus, & ipse, qui nunc sanctæ Constantinopolitanæ ecclesiæ thronum exornat, religiosissimus & piensissimus frater & copiscopus Proclus. Scripsit enim & ipse ad orientales piissimos episcopos in hæc verba: Et incarnatur absque conuersione is qui speciei est expers; nascitur autem secundum carnem qui principio caret; proficit vero per illam secundum corpus ætatem, qui natura perfectissimus est; & passiones sustinet, qui passionibus est superior; non in eo quod erat, sustinens contumelias, sed in eo quod factus est, suscipiens corporis passiones.] Coarguitur igitur perfidia hominum, qui ab his diuersa vel sapiunt, vel scripserunt, quod vbiq[ue] profana impuritate laboret, & a veritatis dogmatibus dissonet.

Postquam autem beatissimi patres sermonem de Christo absoluerunt,

μεμνημένος δὲ ἀπαδοῦς θεϊκῶς, καὶ ζωῆς αἰεὶ. ζωὴ γὰρ ὄντι ἐν ζωῆς τῆς θεοῦ καὶ πατρὸς. οὕτω νεκρήσεται θάνατος, ἵππηδῶσαι τολμήσας τῷ σώματι τῆς ζωῆς. καθαρῶν δὲ οὕτω καὶ ἐν ἡμῖν ἡ φθορὰ, καὶ αὐτὸ τοῦ θανάτου τὸ κράτος ἀδενεῖ. καὶ μὲν εἶπε Χριστός· ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σαρκὰ τῆς ὑποδ τῆς ἀθανάτου, καὶ πῖντε αὐτὸ τὸ αἷμα, ἐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ζωοποιὸν οὐκ ἄρα τὸ ἅγιον σῶμα καὶ αἷμα τῆς Χριστοῦ. σῶμα γὰρ, ὡς ἐφλέω, ὄντι ἐκ ἀθανάτου ἑνὸς μετόχου ζωῆς, ἴδιον δὲ μᾶλλον τῆς κατὰ φύσιν ζωῆς, ὅσον δὲ ὅτι τοῦ μονογενεῖ. ταῦτα φρονεῖ μὴ ἡμῶν ὁ φιλόχριστος τῶν ἁγίων πατέρων γερῶς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ νυνὶ τῆς ἁγίας Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησίας κατὰ κοσμησίας θεῶν ὁσιώτατος ἔδεοσεβέστατος ἀδελφός ἔσειωπέκοπος Πρόκλος. γέγραφε γὰρ καὶ αὐτὸς πρὸς τοὺς τῆς ἐώας θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους αὐταῖς λέξεσιν ὡς· καὶ σαρκοδοτῶν μὴ ἀτρέπτως ὁ ἀνείδεος· ὑπέστη δὲ ἔκ τῆς σαρκὸς ὁ ἀναρχος· παροκῆται δὲ τῆς κτὴ τὸ σῶμα ἡλικία ὁ φύσι παντέλειος· καὶ παδῶν ἀνέχεται ὁ παδῶν ἀνώττω, οὐχ ὡς ἡ ὑπομείνας τὰς ὑβρεῖς, ἀλλ' ὡς γέρονε κατὰ δὲ ἀμύδρος τὰ τῆς σώματος πάθη. ἐλέγχεται τῶν τῶν ἑπερα ὡρὰ ταῦτα φρονουώτων ἢ γέγραφοτων ἢ κακοπισία, πανταχοῦ νοσοῦσα τὸ βέβηλον, καὶ τὸ τοῖς τῆς ἀληθείας ἀπαδὸν δόγμασι.

Διαπράνδους δὲ τῶν πρὸς Χριστὸν λόγων ἁπλοῦς πεισμακάρειοι πατῆρες,

ANNO
 CHRISTI
 431.

τῆ ἀγίου πνεύματος διαμνημονύοισι. πνεύματι γὰρ ἐφασαν εἰς αὐτὸ, καὶ τὰ πατέρα εἰς τὸν πατέρα, καὶ τὸν υἱόν. ὁμοούσιον γὰρ εἶναι αὐτοῖς· καὶ ἁρ-
 χεῖται μὲν, ἢ ἡρωὺ ἐκπορεύεται, καὶ τὰ πατέρα ἀπὸ πηγῆς τῆ θεοῦ & πατρὸς, ἁρ-
 χεῖται δὲ τῆ κτῆσά διὰ τῆ υἱοῦ. ἐνεφύ-
 σισε ἡμεῖς τοῖς ἀγίοις δόκτολοις λέ-
 γων· λαβέτε πνεύμα ἄγιον. ἐκποῦ
 ἐκ θεοῦ, καὶ θεὸς τὸ πνεύμα ἐστὶ, καὶ
 ἐκ ἄλλοτερον τῆς ἀνωτάτω πατρὸς
 οὐσίας, ἀλλ' ὅτι αὐτῆς πε, καὶ ἐν αὐτῇ,
 καὶ ἴδιον αὐτῆς. Αὐτὴ μὲν οὐκ ἔστι
 ἀγίων πατέρων ἢ ἑξουτηνὴς καὶ ἀπλανε-
 τῆ πῆσι, ἢ τοῖς πῆσι ἢ ὁμολο-
 γία. ἀλλ' ὡς ὁ Παῦλος φησὶν· ὁ
 θεὸς τῆ ἀγάθος πύπου ἐτύφλωσε τὰ
 νοήματα τῆ ἀπίστων εἰς τὸ μὴ ἀγ-
 σαι τὸ φωσμίον τῆ διαγγήγιου τῆς
 δόξης Χριστοῦ. ἀφ' ὧν γοῦ τὸ δι-
 οῦ τῆς ἀληθείας ἰέναι ἰνές, ἀπίστοι
 καὶ πετρῶν, μὴ νοοῦτες μήτε ἀ-
 λέγοισι, μήτε πῆ ἰνών διαβέβαι-
 οῦται. πῆσι τῆ γὰρ τῆ ὑό-
 τῆσι δόξῃ εἰς μόνον τὸ ἐκ θεοῦ
 πατρὸς φῶτα λόγον, ὡς υἱόν ἐστὶ
 τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ καὶ Ἰεσαῖ
 σωτῆφταί φασιν αὐτῶ, καὶ μετέχειν
 ὑότῆσι καὶ ἰμῆσι διοπρεποῖς, καὶ τῆς
 ἐνοικίσεως αὐτῆ τῆ λόγου, καὶ πάντα
 μάλλον ἐγκέναι πῆ αὐτῶ, ἴδιον δὲ
 παντελῶς οὐδέν. πῆ τῆ τῆσι τῆσι,
 ὡς γὰρ οἶμαι, γεγράφασι τὸ σωτῆ-
 ρ τὸ μαθηταί· παρεσέδυσαν γὰρ
 ἰνές ἀνθρώποι, καὶ πάλαι πῆσι
 γεγραμμένοι εἰς τῆ τὸ κρίμα, ἀσε-
 βείς, τῆ τῆ θεοῦ χεῖν μεταπέν-
 τες εἰς ἀσέλγηαν, καὶ τὸ μόνον δε-
 σπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-
 στὸν ἀρνούμενοι. Ἰησοῦ δὲ Χριστὸς

Spiritus sancti mentionem faciunt. Credere namque se in illum dixerunt, simili modo videlicet ut in Patrem & Filium. Est enim ipsis consubstantialis; & profunditur quidem, hoc est procedit sicut a fonte Deo & Patre; tribuitur autem creaturæ per Filium. Unde insufflauit in sanctos apostolos, dicens: *Accipite Spiritum sanctum.* Igitur ex Deo; & Deus Spiritus est, & non alienus ab omnium suprema substantia; sed ex ipsa, & in ipsa, & proprius eius.

Hæc est igitur sanctorum patrum rectissima, & ab omni errore aliena fides, siue fidei confessio. Verum, ut Paulus dicit: *Deus sæculi huius excacauit mentes infidelium, ut non fulgeat eis illuminatio euangelii gloria Christi.* Itaque nonnulli relicta veritatis viaruunt in saxa, non intelligentes neque que dicunt, neque de quibus affirmant. Redigentes enim filiationis gloriam in solum Verbum ex Deo Patre natum, quasi filium alium, illum qui extitit ex semine Iesæ & Dauid, copulatum ei dicunt, participemque esse filiationis ac diuinæ gloriæ, & inhabitationis Verbi ipsius, & ab ipso habuisse omnia, proprium vero omnino nihil. De istiusmodi, ut opinor, scripserunt Saluatoris discipuli: *Subintroierunt enim quidam homines, qui olim prescripti sunt in hoc iudicium, impii, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, & solum dominatorem & Dominum nostrum Iesum Christum negantes.* Iesus autem Christus me-

rito nominatur ipsum Verbum in humana forma apparens. Nam interrogantibus aduerfarii respondeant, qui præ multa infipientia iuxta Nestorii & Theodori commenta & sapere & eloqui non verentur: Eum qui natus est ex sancta Virgine non admittitis esse Deum, & Filium verum Dei & Patris; illiq; *folium * soli tribuitis passiones, & submouetis ipsum a Deo Verbo, ne Deus dicatur esse passibilis? Hæ enim sunt superuacaneæ illorū diligentia adinventiones, & futiles cogitationes. Igitur nec appelletur christus, siue vnctus, specialiter & seorsim illud ex Deo Patre Verbum. Quemadmodum enim alienum ab eo est pati quando extra carnem intelligitur; sic & vnctio incongrua quædam res & aliena ab eo est. *Iesum enim a Nazareth vnxit Deus Spiritu sancto*: ex se autem perfectum est omnibus modis Verbum Dei, & opus non habuit vnctione, quæ per Spiritum sanctū datur. Igitur negate dispensationem, auertite Vnigenitum a sua erga mundum caritate, ne nominetur christus a vobis. An non indignum ipsi, quod in nostris mensuris factus est? Igitur quia & hoc indignum est eo, nemo confiteatur quod factus sit homo; vt ipsis quoque dicat Christus: *Erratis, neque scientes scripturas, neque virtutem Dei*. Igitur eos qui sic sentire statuerunt, tamquam hostes veritatis habentes, fugiamus ipsorum perniciosam * vanciam; sequamur autem sanctorum patrum sententiam, & sanctorum apostolorum euangelistarumque traditionem.

*folium

Act. 10.

Matth. 22.

* vaniloquentiam;

ὀνομαζοιτο ἀν εἰκότως ἐν ἀνθρώπου μορφῇ πεφλυῶς ὁ λόγος. ἐπεὶ φεζέτωσαν ἐρομένοις Θ δὲ ἐναντίας, Θ τὰ Νεστορίου τε, καὶ Θεοδώρου φρονεῖν καὶ λαλεῖν ἐν πολλῆς ἀγαν ἀσωεσίας οὐ παραιτούμενοι· ἐκβάλλετε ποδ εἰς θεόν, καὶ υἱὸν ἀληθινὸν τῆ θεοῦ ἐ πατρὸς, Θ ἐκ τῆς ἀγίας πατρὸς, ὃ πατρὶν αὐτῶ παρσόνεμοντες * μόνω, καὶ ὀποσσοῦντες αὐτὸν τῆ θεοῦ λόγου, ἵνα μὴ θεὸς λέγοιτο πατρὸς; πῶτα γὰρ τῆς ἐκείνων ἐτελακρίβειας τὰ βήρηματα, καὶ ἡ τῆς ἐνομιῶν χυδαμότης. ἐκουῦ μὴ ὀνομαζέσθω χεῖσὸς ἰδικῶς, καὶ κτῆ μόνος ὁ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγος. ὡσπερ γὰρ ὅστιν ἀπεικὸς αὐτῶ τὸ πατρὶν, ὅταν ἔξω νοῦτο σαρκὸς, οὕτω καὶ ἡ χεῖσὸς ἀναρμόσῳ π χεῖμα καὶ ἀλλότερον αὐτῶ. Ἰσοῦ γὰρ Θ ἀπὸ Ναζαρέτ ἔχεισιν ὁ θεὸς πνῦμα πατρίω· αὐτοτελής δὲ πάντως ὁ ἐκ θεοῦ λόγος, καὶ ἐκ ἀν εἰδήθη χεῖσὸς τῆς διὰ τῆς ἀγίου πνῦματος. ἐκουῦ θρηῖσαδε πλὴ οἰκονομίδω· ὀποσήσατε Θ μονογενῆ τῆς εἰς Θ κόσμον ἀγάπης· μὴ ὀνομαζέσθω χεῖσὸς πατρὸς υἱῶ. ἢ οὐ σμικρὸν αὐτῶ τὸ ἐν τοῖς καδὶ ἡμᾶς χηέσθω μέτροις; ἐκουῦ ἐπειδήπερ καὶ τὸ ὅστιν ἀπεικὸς αὐτῶ, ὀμολογεῖτω μηδαῖς ὅπ γέρονεν ἀνθρώπος· ἵνα καὶ αὐτοῖς εἴπη Χεῖσὸς· πλῆσαδε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ πλὴ δυνάμιν τῆ θεοῦ. ἐκουῦ ὡς τῆς ἀληθείας ἐχθροῖς, τὸν ὡδε φρονεῖν ἡρημέτοις ἡγούμενοι, φβίρωμεν αὐτῶν τὰς ὀλεθρίους * κανοφανίας, καὶ ἐπώμθα μαλλον τὰς δόξαις τῆς ἀγίων πατέρων, καὶ τῆς παρὰ δόξαις τῆς ἀγίων ὀποστόλων, καὶ διαγρηγιστῶν· αὐτὸς

ANN. CHRISTI 431.

* μόνω,

* κανοφανίας, γίας

ANNO CHRISTI 417

αὐτὸς ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ λαλῶν ὁ ἐν-
 δουθεροπῆσας λόγος· δι' οὗ, καὶ μεθ'
 οὗ τῶ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, δόξα,
 κράτος σὺν ἁγίῳ πνεύματι, νῦν, καὶ
 αἰεὶ, καὶ εἰς ὅσον αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 ἀμήν.

Verbum enim homo factum, 1. Cor. 13.
 ipsum erat quod in illis loque-
 batur. Per quod & cum quo,
 Deo & Patri honor, gloria, im-
 perium cum sancto Spiritu,
 nunc & semper, & in sæcula
 sæculorum. Amen.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΥΡΙΑΛΟΥ
 Ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, πρὸς
 Ἰωάννην Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας,
 καὶ πλὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ συνό-
 δον.

EIVSDEM CYRILLI
 episcopi Alexandrini, ad
 Joannem Antiochenum epi-
 scopum, & Synodum ibi-
 dem congregatam.

ΟΥΚ ἱρέμισεν ὁ δράκων, ὁ
 ἄποστατός, τὸ παρὰ λεπὸν Ἀλη-
 θῆς καὶ θεομάχον ἔπιερον, οὔτε μὲν
 κατέληξε πώποτε τῆς ἐνοούσης αὐτῷ
 δυσροπίας. ἀκατάπαυστον δὲ τῷ
 φθόνῳ καὶ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν
 αἰδίων ἐν ἑαυτῷ, γλώσσας ἀκρατεῖς
 αἰουσίων ἐβεβήλων ἀνθρώπων, κε-
 κρωτηρασιζῶν ἐχόντων πλὴν σω-
 εἰδησιν, ἀνταναστήσασα τετόλμηκε τοῖς
 τῆς ἀληθείας δόγμασιν. ἀλλ' ἦλω παν-
 τὰ ἄρα, καὶ νεκρῶνται, ἀπερχόμενον αὐτῷ
 πλὴν σαμῶτητα, καὶ τῶν ἐχειρημα-
 των πλὴν δυνάμιν ἀποφαίνοντες τῆ
 πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ. πλεί-
 σοι μὲν οὖν τῷ πατρὶ ἡμῶν τοῖς ἁγίοις
 ἡμῶν πατράσι μεμαχημένοι, καὶ κατ'
 τῆς ἀρετῆς δόξης τῆς ἑαυτῶν ἀδυ-
 ροσομίας ὄπλα κινήσαντες, ἀλλ' ἠλέγ-
 χοντο θρασυῖς ὄντες καὶ ἀμαθεῖς, καὶ
 κενολογῶντες μάλλον, ἢ ἰσοῦ ἐγνω-
 κότες ἢ κατὰ ἀλήθειαν τῶν, ὅσα βεβῆ-
 ῶν αὐτῆς τῆς ἀληθείας μαρτυρούμε-
 να, ὡς εἰς ὄρθα καὶ ἀμώμητα, καὶ
 διαβολῆς ἀπάσης ἐσώερα. ἐπει-
 δι δὲ πρὸς ἐκείνοις ὁ δυναστείας ἀ-
 πάσης διρετής καὶ διδάσκαλος ἡγήρεν
 ἡμῖν τῆς Νεστορίου κακοφωνίας,
 Concil. Tom. 6.

NON conquiescit draco il- CA. XLIV.
 le desertor, vere infesta
 Deoque aduersa bestia, nec vn-
 quam a sua improbitate de-
 sistit; sed incessabilem illam
 inuidenciam contra sanctas ec-
 clesias in se ipso conceptam
 parturiens, effrenatas impio-
 rum profanorumque hominum
 cauteriatam conscientiam ha-
 bentium linguas contra veri-
 tatis dogmata ausus est exci-
 tare. Verum Christo omnium
 nostrum saluatore improbita-
 tem illius violentumque cona-
 tum irritum reddente, depre-
 hensus vbique ac victus est.
 Plurimi itaque ante nos extite-
 runt, qui sanctos patres nostros
 impugnarunt, bellumque con-
 tra ineffabilem Christi gloriam
 effrenato ore mouerunt: sed
 deprehensi sunt temerarii &
 indocti, & vaniloqui magis,
 quam aliquid eorum reuera
 nosse, quibus ab ipsa veritate
 testimonium perhibetur quod
 recta sint & integra, & ab om-
 ni calumnia longissime remo-
 ta. Postea vero quam præter
 eos ille omnis impietatis in-
 uentor ac doctor, Nestorii vo-
 cum nouitates nobis excitauit;
 Ggg

* ἀκατάπαυστον

* ἀκατάπαυστον

* ὡς αἰουσίως

* κακοφω-
 νίας